

Na osnovu člana 6. stav 2. Zakona o komunalnim djelatnostima ("Službene novine TK", broj: 11/05, 07/07, 08/12 i 14/13), člana 8. stav 3. Zakona o principima lokalne samouprave FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 49/06) i člana 44. Statuta općine Gračanica ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj: 04/09), Općinsko vijeće Gračanica na sjednici održanoj godine, d o n o s i

O D L U K U o komunalnom redu

1. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovom odlukom se uređenje održavanje komunalnog reda, kao i odnosi Općine Gračanica i pravnih osoba kojima je povjereno obavljanje komunalnih djelatnosti na području općine Gračanica, i ista obuhvata:

- 1) Uređenje naselja:
  - Uređenje fasada i drugih vanjskih dijelova zgrada,
  - Uređenje ograda, bašta, voćnjaka i sličnih površina,
  - Reklame, natpise, izloge, reklamne ormariće i plakate,
  - Dekorisanje,
  - Spomenike, spomen-ploče, skulpture i slične objekte,
  - Javnu rasvjetu,
  - Rekreacione površine i javna sportska igrališta,
  - Privremeno zauzimanje javnih površina,
  - Istovar, utovar i smještanje građevinskog materijala i robe na javnim površinama,
  - Odlaganje zemlje i otpadnog materijala,
- 2) Snabdijevanje pitkom vodom:
  - Priključenje objekata na vodovodnu mrežu,
  - Vodomjeri potrošnja i plaćanje,
  - Hidrantni, javne česme i fontane
  - Štednja vode,
- 3) Komunalne objekte u općoj upotrebi:
  - Održavanje grobalja-mezarja i obavljanje pogrebnih poslova,
  - Autobusna stanica, stajališta javnog autobusnog prevoza i stajališta taksi prevoza,
  - Javna parkirališta,
  - Otvorene pijace i tržnice,
  - Javne nužnike,
- 4) Komunalne uređaje u općoj upotrebi,
- 5) Održavanje čistoće i čuvanje javnih površina:
  - Javne saobraćajne površine,
  - Odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda,
  - Javne zelene površine,
- 6) Skupljanje, odvoz i postupanje sa sakupljenim komunalnim otpadom:
  - Vrste komunalnog otpada,
  - Sakupljanje i odvoz kućnog otpada,
  - Krupni otpad,
  - Postupanje sa sakupljenim otpadom,
  - Odlaganje komunalnog otpada.
- 7) Uklanjanje snijega i leda,
- 8) Sanitarno-komunalno uređenje naselja:

- Čišćenje septičkih jama,
- Držanje životinja,
- Dezinsekcija i deratizacija, i održavanje vodotokova,
- 9) Uklanjanje protupravno postavljenih predmeta i napuštenih vozila,
- 10) Mjere za provođenje komunalnog reda,
- 11) Naknadu štete,
- 12) Kaznene odredbe,
- 13) Prelazne i završne odredbe.

Član 2.

Ova odluka se primjenjuje na svim javnim površinama.

Javnim površinama, u smislu ove odluke, smatraju se površine čije je korištenje namijenjeno svima i pod jednakim uslovima.

Javne površine su:

- javne saobraćajne površine: ulice, ceste, trgovi, javni prolazi, javna stepeništa, mostovi, javna parkirališta, pločnici, kao i ostale površine javnog saobraćaja,
- javne zelene površine: ograde, travnjaci, obale rijeke i vodotoka, dječja igrališta, zelene površine uz ceste u naselju, uz stambene, stambeno-poslovne i javne objekte, šumski pojas i ostale slične površine,
- uređene rekreacijske površine, sportska igrališta, javna kupališta i bazeni, te ostali javni sportski objekti i uređaji na njima, kao i prostori povezani sa tim terenima i oko njih,
- stajališta javnog autobusnog saobraćaja,
- otvoreni piјačni prostori, gradske česme i
- neuređene javne površine i neizgrađena građevinska zemljišta.

2. UREĐENJE NASELJA

Član 3.

Uređenjem naselja, u smislu ove odluke, smatra se uređenje fasada i drugih vanjskih dijelova zgrada, izloga, reklama, natpisa, ograda, javne rasvjete, oglasnih stubova i oglasnih ploča, svjetlećih i drugih oglasnih vitrina, komunalnih objekata i opreme, te korištenje i održavanje javnih, saobraćajnih i drugih površina.

2.1. Uredenje fasada i drugih vanjskih dijelova zgrada

Član 4.

Vlasnici, suvlasnici ili korisnici zgrada i poslovnih prostora dužni su redovno, neposredno ili preko upravitelja, održavati vanjske dijelove zgrada i objekata (fasade, balkone, terase, lođe, vanjsku stolariju, snjegobrane, krovove, izloge, vrata, prozore, oluke i ostalo) u tehničkom, funkcionalnom i estetskom pogledu.

Zgrade koje svojim izgledom (zbog oštećenja i dotrajalosti vanjskih dijelova) narušavaju opći izgled ulice ili naselja, osobe iz stava 1. ovog člana moraju urediti o svom trošku, tako da započnu uređivanje u roku od jedne godine od dana izdavanja rješenja u kojem je ova okolnost utvrđena.

Nadležna općinska inspekcija će naložiti osobama iz prethodnog stava uređenje fasada ili drugih vanjskih dijelova zgrada, s tim da rok za izvršenje rješenja kojim se nalaže uređenje ne može biti kraći od tri mjeseca.

Ukoliko vlasnik ili korisnik poslovnog prostora u užem urbanom području ne postupi u skladu sa obavezom naloženom u rješenju iz stava 3. ovog člana u roku utvrđenom u rješenju, može mu se privremeno naložiti zatvaranje poslovnog prostora do ispunjenja obaveza.

Za objekte koji zbog dotrajalosti vanjskih elemenata na zgradi ili drugim objektima predstavljaju opasnost po život i zdravlje ljudi i okoline, nadležna općinska inspekcija će rješenjem naložiti da se odmah izvrši opravka ili zamjena navedenih elemenata.

Član 5.

Prije preuzimanja radova na održavanju i uređenju fasada u užem urbanom području, osobe iz člana 4. ove odluke, dužne su pribaviti odgovarajuće odobrenje za izvođenje radova u kojem će se utvrditi boja i izgled fasade u skladu sa urbanističkim projektom, osim za objekte za koje je preuzimanje radova naložila nadležna općinska inspekcija.

Boja i izgled fasada u užem urbanom području uređenje se urbanističkim projektom ili mišljenjem nadležne općinske službe za prostorno uređenje.

Član 6.

Ako se rušenjem nekog objekta otkriju zidovi susjednih objekata, otkriveni dio susjednog objekta pravna ili fizička osoba po čijem zahtjevu se ruši objekat, mora uskladiti sa postojećom fasadom, a za izvođenje tih radova potrebno je pribaviti odobrenje općinske službe nadležne za prostorno uređenje.

Član 7.

Za zatvaranje lođa, balkona, terasa i slične radove, neophodno je pribaviti odobrenje od općinske službe nadležne za prostorno uređenje.

U odobrenju iz stava 1. ovog člana, propisat će se potrebni uslovi.

Zabranjeno je na balkonima, lođama i terasama gomilanje rabljenih stvari, ostataka namještaja i sličnih predmeta koji narušavaju estetski izgled objekta.

Zabranjeno je istresanje kuhinjskih i drugih krpa, tepiha i sličnog, te bacanje otpada, ocjeđivanje vode sa prozora, balkona, lođa i terasa, kao i drugih dijelova zgrada, kao i prljanje objekta ili javne površine na bilo koji način.

2.2. Uređenje ograda, bašta, voćnjaka i sličnih površina

Član 8.

Ograđivanje javnih površina može se vršiti na mjestima gdje neće ometati normalno kretanje pješaka ili odvijanje saobraćaja.

Postavljanje ograda na površinama namijenjenim za individualno stanovanje odobrava se pod uslovima utvrđenim u urbanističkoj saglasnosti.

Član 9.

Ograde od živice uz javne saobraćajne površine moraju se redovno održavati i orezivati, tako da ne ometaju odvijanje saobraćaja, zaklanjaju saobraćajnu signalizaciju, ulaze u gabarite ceste ili trotoara i umanjuju preglednost ceste.

Član 10.

U pogledu visine, materijala, oblika, boje i načina izrade, ograde se moraju prilagoditi okolnom ambijentu, što se utvrđuje prema uslovima iz urbanističke saglasnosti.

Ograde uz javne površine ne smiju biti izvedene od bodljikave žice, šiljaka i sl.

Vrata i kapije uličnih ograda ne smiju se otvarati prema ulici.

Član 11.

Bašte, voćnjaci i druge slične površine ispred zgrada (ograđene ili neograđene), ograde, kao i neizgrađena zemljišta uz javne površine, vlasnici i korisnici moraju držati urednim.

2.3. Reklame, natpisi, izlozi, reklamni ormarići i plakati

Član 12.

Reklame, natpise, izloge i zaštitne naprave na izlozima, reklamne ormariće i plakate, u smislu ove odluke, čine:

- 1) transparent,
- 2) jarbol sa reklamnom zastavom,
- 3) reklamni pano:
  - samostojeći reklamni pano (billboard, bigbord, megaboard),
  - samostojeći reklamni pano na krovu objekta (displej, maketa, figura, slovo, zaštitni znak, druge kutijaste figure, makro ekrani sa filmskom ili TV slikom i slični uređaji),
  - reklamni pano na fasadi i ogradi objekta (displej, maketa, figura, slovo, zaštitni znak, druge kutijaste figure, makro ekrani sa filmskom ili TV slikom i slični uređaji),
  - pokretni reklamni pano (kavalet),
- 4) reklamna vitrina (city light i totem)
- 5) reklamna folija na izlogu poslovнog prostora
- 6) reklama na zaštitnoj ogradi gradilišta
- 7) reklamno platno na građevinskim skelama
- 8) mural
- 9) plakat
- 10) reklama u vrijeme predizborne kampanje – političko oglašavanje
- 11) reklamno - oglasna tabla i
- 12) ostale reklame

Član 13.

Reklame, natpise, izloge i zaštitne naprave na izlozima, reklamne ormariće i plakate iz člana 12. ove odluke, mogu se postavljati samo na osnovu odobrenja općinske službe nadležne za prostorno uređenje, koje se izdaje na osnovu urbanističke saglasnosti u kojoj se određuju svi bitni elementi za postavljanje firme i reklamnih natpisa.

Odobrenje iz prethodnog stava izdaje se na osnovu uslova koji se utvrđuju u urbanističkoj saglasnosti koju utvrđuje općinska služba nadležna za prostorno uređenje.

Predmeti i uređaji iz stava 1. ovog člana moraju se održavati u ispravnom stanju, a dotrajali se moraju obnoviti, odnosno zamijeniti.

Obnavljanje odnosno zamjenu naprava iz stava 1. ovog člana vrši njihov korisnik.

Služba za prostorno uređenje može za određene manifestacije i druge prilike periodičnog karaktera dati odobrenje za privremeno postavljanje navedenih predmeta i objekata.

Postavljeni predmeti iz razloga predviđenih odredbama iz stava 3. ovog člana, moraju se ukloniti odmah po prestanku tih razloga.

Član 14.

U odobrenju za postavljanje predmeta iz člana 13. ove odluke, općinska služba nadležna za prostorno uređenje će odrediti mjesto, način i vrijeme na koje se postavlja naprava, kao i druge uslove u vezi sa postavljanjem ovih naprava.

U odobrenju o postavljanju predmeta iz člana 13. ove odluke, za njihovo postavljanje na objekte i zemljišta koji su u vlasništvu Općine Gračanica, utvrdit će se i obaveza i rok plaćanja, kao i visina naknade za postavljanje, te prestanak važenja odobrenja u slučaju neplaćanja naknade ili neurednog plaćanja naknade.

U slučaju prestanka važenja odobrenja za postavljanje predmeta iz st. 1. i 2. ovog člana, korisnik je dužan ukloniti napravu najkasnije u roku od sedam dana od dana prestanka važenja odobrenja.

U slučaju da korisnik ne postupi u roku utvrđenom odredbama iz stava 3. ovog člana, predmet će se ukloniti po nalogu komunalnog inspektora o trošku korisnika, a putem javnog komunalnog preduzeća ili drugog pravnog subjekta.

Član 15.

Plakati, oglasi, obavještenja i slične objave mogu se postavljati na oglašnim pločama, oglašnim stubovima i u oglašnim ormarićima, a samo izuzetno i na privremene ograde kojima su ograđena gradilišta ako je za njihovo postavljanje izdato odobrenje općinske službe nadležne za prostorno uređenje.

Podnositelj zahtjeva za izdavanje odobrenja za postavljanje plakata i drugih objava, dužan je odobrenje zatražiti tri dana prije postavljanja plakata.

Podnositelj zahtjeva je dužan uz zahtjev priložiti i primjerak plakata koji se postavlja, kao i predočiti podatke o ukupnom broju plakata koji se postavljaju.

Općinska služba nadležna za prostorno uređenje, u odobrenju iz stava 2. ovog člana, odredit će i visinu naknade za postavljanje plakata i drugih objava kao i rok u kojem je podnositelj zahtjeva iste dužan ukloniti.

Uredno postavljene plakate zabranjeno je prljati, oštećivati ili uništavati.

Član 16.

Zabranjeno je postavljanje plakata, oglasa i sličnih objava, reklamnih natpisa i firmi, kao i ispisivanje poruka bilo kakvog sadržaja, van dozvoljenih mjesta, kao naprimjer na drveću, parkovskom zelenilu, stubovima saobraćajne signalizacije, energetskim i drugim postrojenjima, na javnim objektima koji imaju kulturnu i historijsku vrijednost, vjerskim institucijama, mostovima, spomen-obilježjima i sličnim objektima.

Plakati, oglasi i slične objave, reklamni natpisi i firme postavljene van dozvoljenih mjesta uklonit će se po nalogu komunalnog inspektora o trošku fizičke ili pravne osobe koja ih je postavila, a putem nadležnog javnog komunalnog preduzeća ili drugog pravnog subjekta.

Član 17.

Reklamni natpisi, odnosno firme vlasnika ili korisnika poslovnih prostorija na zgradici moraju biti čitljivi, tehnički i estetski oblikovani, uredni i jezično ispravni, i ne smiju svjetлом ili zvukom ometati ostale korisnike zgrade u mirnom korištenju zgrade.

Izlozi, izložbeni ormarići i drugi slični objekti postavljeni na zgradici moraju biti tehnički i estetski oblikovani, odgovarajuće osvijetljeni, u skladu sa izgledom zgrade i okoline.

Član 18.

Svjetleći natpisi i reklame trebaju biti upaljeni, a izlozi osvijetljeni cijele noći u skladu sa režimom rada javne rasvjete, osim u slučajevima obavezne redukcije električne energije ili drugim vanrednim okolnostima.

Svaki kvar na svjetlećem natpisu ili reklami, korisnik mora otkloniti najkasnije u roku od tri dana od dana nastanka kvara.

Neispravne svjetleće natpise, odnosno reklame, kao i one koje se ne mogu popraviti, korisnik je dužan odmah ukloniti i zamijeniti novim.

Vlasnik reklamnog natpisa i firme dužan je iste održavati na način utvrđen u članu 17. stav 1. ove - odluke.

Neispravnim natpisom i firmom smatra se natpis i firma čija je ploča na kojoj je ispisana naprsla, na kojoj su pojedina slova nečitljiva ili je na bilo koji drugi način oštećena.

Neispravan natpis i firmu vlasnik je dužan dovesti u ispravno stanje u roku od sedam dana od dana nastanka oštećenja.

Član 19.

Reklamni natpisi i firme mogu se postavljati u visini od najmanje 2,5 metara od nivoa pločnika, odnosno ulice, a samo izuzetno u izlozima i na manjoj visini.

Svi izlozi moraju biti osvijetljeni sopstvenom svjetlošću odgovarajuće snage, sa tim da izvor svjetlosti ne smije biti okrenut prema prednjoj strani izloga (ulično staklo).

Član 20.

U slučaju promjene sjedišta ili preseljenja u drugu poslovnu prostoriju, vlasnik reklamnog natpisa ili firme dužan je da ih ukloni u roku od 15 dana, a mjesto gdje je bio istaknut reklamni natpis, odnosno firma da dovede u prvobitno stanje.

Član 21.

Za postavljanje predmeta i objekata iz člana 12. ove odluke na javne površine i neizgrađeno građevinsko zemljište čiji je vlasnik Općina Gračanica ili Općina Gračanica ima pravo korištenja, kao i za objekte na kojima Općina Gračanica ima pravo vlasništva ili njima upravlja, plaća se naknada.

Visinu naknade iz stava 1. ovog člana, po prijedlogu općinske službe nadležne za prostorno uređenje, utvrđuje Općinski načelnik svojim aktom u zavisnosti od zone u kojoj se predmet postavlja i veličine predmeta.

Obveznik plaćanja naknade je fizička ili pravna osoba koja postavlja predmete iz člana 12. ove odluke.

Član 22.

Postupak dodjele lokacije za postavljanje reklamnih znakova provodi se po osnovu konkursne procedure ili po zahtjevu stranke.

Općinski načelnik svojim aktom utvrđuje uslove i kriterije za postavljanje pojedinih tipova reklamnih objekata (panoi tipa: Jumbo, City Light i sl.), koje će se dodijeliti putem konkursa.

Općinski načelnik svojim aktom utvrđuje lokacije za postavljanje reklamnih objekata na osnovu prijedloga općinske službe nadležne za prostorno uređenje.

Najpovoljnijeg ponuđača na konkursu određuje komisija koju imenuje Općinski načelnik. Komisija se sastoji od predsjednika i dva člana, a njen mandat traje dvije godine.

Član 23.

Općinska služba nadležna za prostorno uređenje raspisuje konkurs za postavljenje reklamnih panoa u smislu člana 22. ove odluke.

Konkurs iz stava 1. ovog člana treba da sadrži:

- lokacije na kojima će se postavljati reklamni objekti,
- vrijeme na koje se lokacije daju u zakup,
- uslove koje treba ispunjavati ponuđač,
- početnu cijenu i druge uslove koje ponuđač nudi kao naknadu za postavljanje reklamnog objekta,
- rok za podnošenje pisane ponude,
- način predavanja ponuda,
- organ kome se ponuda podnosi,
- rok za uplatu cijene, i
- druge uslove.

O rezultatima izbora najpovoljnijeg ponuđača pismeno se obavještavaju svi učesnici.

Član 24.

Komisija iz člana 22. stav 4. ove odluke može odlučiti da sve predložene lokacije dodijeli jednom ponuđaču, odnosno da određenim ponuđačima dodijeli samo dio lokacija, u zavisnosti od ponuđenih uslova.

Odabrani ponuđač dužan je zaključiti ugovor sa Općinom o plaćanju naknade za postavljanje reklamnih naprava i obezbijediti odobrenje za postavljanje naprava koje izdaje općinska služba nadležna za prostorno uređenje

Odobrenje iz stava 2. ovog člana koje se izdaje za postavljanje reklamnih predmeta, ne može biti kraći od dvije niti duži od pet godina.

Član 25.

Uz zahtjev za postavljanje predmeta iz člana 12. i člana 15. ove odluke, bilo po osnovu konkursa ili na drugi način, podnositelj je dužan priložiti, ako se predmet postavlja na zgradu ili na neki drugi objekat, skicu reklamnog predmeta, tehnički opis, skicu ili fotografiju mesta gdje se predmet postavlja, a za svjetleće reklame i elektroenergetsku saglasnost.

Za veće reklamne konstrukcije i konzolne reklame podnosi se i statički proračun i atest elektroinstalacija, ukoliko je reklama svjetleća.

Ukoliko se reklamni predmeti postavljaju na zemljište, uz zahtjev je potrebno priložiti i skicu predmeta sa tehničkim opisom, kao i mikrolokaciju sa ucrtanim položajem predmeta na kopiji katastarskog plana.

Ukoliko su reklamni predmeti osvijetljeni, uz zahtjev se prilaže i elektroenergetska saglasnost, te saglasnost vlasnika objekta sa kojeg se koristi napajanje električnom energijom.

Član 26.

Kada se reklamni predmeti postavljaju na objekte ili zemljište koji su u vlasništvu druge fizičke ili pravne osobe, podnositelj zahtjeva je dužan dostaviti saglasnost vlasnika ili korisnika objekta, odnosno zemljišta.

Član 27.

Za reklamne znakove čija je površina manja od $2,0\text{ m}^2$ nije potrebna urbanistička saglasnost, odnosno lokacijska informacija, ali je potrebno osigurati odobrenje nadležne općinske službe.

Za postavljanje reklamnih znakova čija je površina od $2,0\text{ m}^2$ do 12 m^2 korisnik je dužan pored dokumentacije iz stava 1. ovog člana pribaviti urbanističku saglasnost, odnosno lokacijsku informaciju, nadležnog općinskog organa.

Za postavljanje reklamnih znakova čija je površina iznad 12 m^2 korisnik je dužan pored dokumentacije iz stava 1. ovog člana pribaviti odobrenje za građenje od nadležne općinske službe.

Član 28.

Saobraćajne znakove postavlja pravni subjekt kojem su ovi poslovi povjereni na osnovu ugovora sa upraviteljem ceste, a na osnovu saobraćajnog projekta, odnosno odobrenja nadležnog organa.

Saobraćajni znakovi moraju biti postavljeni tako da ne ugrožavaju javni saobraćaj, ne ometaju prolaz pješaka i isti se moraju stalno održavati u ispravnom stanju.

2.4. Dekorisanje

Član 29.

Pod dekorisanjem se podrazumijeva ukrašavanje javnih površina i prostora povodom državnih i vjerskih praznika, održavanje kulturnih, zabavnih, sportskih, sajamskih i drugih manifestacija prigodnih ukrasnim rekvizitima.

Član 30.

Za vrijeme obilježavanja značajnih datuma i svečanosti na području općine Gračanica vrši se dekoracija i uređenje grada i naseljenih mjesta.

Poslove postavljanja transparenata, zastava, tribina i drugih objekata i obilježja za vrijeme praznika za potrebe općine Gračanica obavlja nadležno Javno preduzeće "Komus" d.o.o. Gračanica ili drugo pravno ili fizičko lice kojeg Općinski načelnik angažuje za obavljanje ovih poslova.

Ukrasi, rekviziti (zastave, transparenti, svijetleći elementi i kablovi) se kačaju na sajle i kuke pričvršćene na prednje dijelove objekata i stubove javne rasvjete.

Vlasnici objekata u ulici: Alije Izetbegovića, 22. divizije, Kej Fridriha Foglara i Ahmet-paše Budimlije dužni su omogućiti postavljanje na fasadu objekta kuka za kačanje dekoracija, a po planu i programu nadležne službe.

Član 31.

Dekoraciju grada vrši davalac komunalne usluge na osnovu programa obilježavanja, koga zajednički određuje sa nadležnom općinskom službom.

Član 32.

Obaveza je svih pravnih i fizičkih lica – korisnika poslovnih objekata i prostora isticanje Državne zastave na praznik koji se obilježava.

Zastava se ističe uoči dana koji se obilježava i to sa ulične strane objekta, a skida prvi naredni dan iza dana, odnosno praznika koji se obilježava.

U dane nacionalne ili druge proglašene žalosti obveznici iz stava 1. ovog člana, dužni su zastave istaći na pola kopljja.

Član 33.

Zabranjeno je isticanje prljave, pocijepane, izgužvane, izblijedjele zastave, kao i zastave nepropisnog oblika i dimenzija.

2.5. Spomenici, spomen ploče, skulpture i slični objekti

Član 34.

Na području općine Gračanica mogu se postavljati, premještati i uklanjati spomenici, spomen ploče i skulpture te slični objekti memorijalnog, sakralnog ili umjetničkog karaktera na javne površine, građevine i druge nekretnine.

Postavljenje, premještanje i uklanjanje predmeta iz stava 1. ovog člana vrši se na osnovu odobrenja općinske službe nadležne za prostorno uređenje, uz prethodno pribavljeni mišljenje općinske službe nadležne za društvene djelatnosti.

Zabranjeno je postavljati, premještati ili uklanjati predmete iz stava 1. ovog člana bez odobrenja općinske službe nadležne za prostorno uređenje koja isto izdaje.

Član 35.

Postavljeni predmeti iz člana 29. stav 1. ove odluke se moraju održavati urednim i zaštiti od uništavanja, i isti se ne smiju prljati, uništavati ili oštećivati na drugi način.

Predmete iz prethodnog stava dužan je održavati njihov vlasnik, odnosno pravno ili fizičko lice po čijem je zahtjevu predmet postavljen, a ukoliko to lice nije poznato ili više ne postoji, o održavanju se brine općinska služba nadležna za društvene djelatnosti putem nadležnog javnog komunalnog preduzeća.

2.6. Javna rasvjeta

Član 36.

Javnu rasvjetu čine rasvetni stubovi i rasvetna tijela postavljena na ulicama i trgovima, svjetleća tijela oko spomen objekata, objekata kulturne i historijske vrijednosti, mostova, stepeništa i slično.

Član 37.

Javnom rasvetom se smiju osvjetljavati samo javne površine.

Javna rasvjeta mora se redovno održavati u stanju funkcionalne ispravnosti (prati, bojiti, mijenjati uništene ili oštećene dijelove, sijalice i sl.).

Održavanje javne rasvjete u MZ Gračanica povjerava se javnom komunalnom preduzeću ili drugom pravnom licu na osnovu ugovora.

Održavanje javne rasvjete u ostalim mjesnim zajednicama povjereno je Vijeću mjesne zajednice.

Član 38.

Javna rasvjeta po pravilu mora svijetliti cijele noći.

Vrijeme uključivanja i isključivanja javne rasvjete mora se uskladiti sa godišnjim dobom i atmosferskim prilikama.

U slučaju potrebe za štednjom električne energije ili u drugim vanrednim okolnostima, minimum potreba osiguranja javne rasvjete na području općine utvrđuje se aktom nadležnog organa Općine Gračanica.

Član 39.

Objekti historijske i kulturne vrijednosti moraju se osvijetliti tako da njihove arhitektoniske i druge vrijednosti dolaze do punog izražaja.

Izvor osvjetljenja iz stava 1. ovog člana ne smije ugrožavati sigurnost saobraćaja.

Član 40.

Zabranjeno je oštećivanje i uništavanje rasvjetnih stubova i rasvjetnih tijela, kao i lijepljenje i postavljanje oglasa, obavještenja, reklama i slično na njima.

Na rasvjetne stubove mogu se postavljati ukrasne zastavice, viseće saksije sa cvijećem i informativno-propagandni panoci i slično, uz odobrenje ili po nalogu općinske službe nadležne za prostorno uređenje, pod uslovima propisanim u članovima 13. do 28. ove odluke.

2.7. Rekreacione površine i javna sportska igrališta

Član 41.

Rekreacione javne površine, sportska i dječja igrališta, kupališta, bazeni, javni sportski objekti, kao i objekti na tim površinama, moraju se održavati u ispravnom stanju.

Na površinama i objektima iz stava 1. ovog člana moraju na vidnom mjestu biti istaknute odredbe o održavanju reda, čistoće, zaštite zelenila i slično.

Za urednost površina i ispravnost objekata brine se nadležno javno komunalno preduzeće ili pravna osoba koja tim površinama i objektima upravlja.

2.8. Privremeno zauzimanje javnih površina

Član 42.

Pod zauzimanjem javne površine u smislu ove odluke smatra se:

- postavljanje ljetnih bašti koje nisu sastavni dijelovi postojećih poslovnih objekata i prostorija,
- postavljanje privremenih objekata tipa kiosk za prodaju štampe,
- postavljanje privremenih objekata - garaža
- postavljanje pokretnih objekata na točkovima, tezgi, rashladnih uređaja, stolova za prodaju lutrije, štampe, knjiga, cvijeća, ukrasnih predmeta i slično,
- postavljanje bašti, tendi i privremenih prodajnih i izložbenih mesta ispred poslovnih objekata i prostorija,
- postavljanje zabavnih parkova, cirkuskih šatri i drugih zabavnih sadržaja,
- postavljanje skele ili polaganje tračnica za kran i druge građevinske mašine.

Član 43.

Sva druga pitanja u vezi sa privremenim zauzimanjem javnih površina regulesana su posebnom odlukom.

2.9. Istovar, utovar i smještaj građevinskog materijala i robe na javnim površinama

Član 44.

Za istovar, utovar i smještaj građevinskog materijala, podizanje skela, polaganje tračnica za kran i druge građevinske mašine, te popravke vanjskih dijelova zgrade i slične građevinske radove, može

se privremeno koristiti javna površina ili neizgrađeno građevinsko zemljište, uz odobrenje nadležne službe za prostorno uređenje.

Član 45.

Odobrenje za korištenje javne površine za radove iz prethodnog člana na zahtjev izvođača radova ili investitora, izdaje općinska služba nadležna za prostorno uređenje.

Odobrenje iz prethodnog stava mora sa sadrži naročito, mjere sigurnosti, rok važenja odobrenja, način održavanja deponije materijala i druge uslove.

Korištenjem javne površine proističe obaveza plaćanja naknade za korištenje zauzete površine, osim u slučajevima kada je investitor radova Općina Gračanica.

Način plaćanja i visina naknade utvrđen je posebnom odlukom.

Član 46.

Kod izvođenja radova označenih odredbama iz člana 47. ove odluke, mora se osigurati prohodnost trotoara i kolovoza osim u slučajevima kada to obim radova ne dozvoljava, a izvođač je dužan preduzimati i mjere protiv prljjanja i oštećivanja zauzete površine i to:

- 1) Čistiti javne površine oko gradilišta od svih vrsta građevinskih i drugih materijala, blata i slično, a čije je taloženje na javnim površinama posljedica izvođenja radova iz člana 47. ove odluke,
- 2) Polijevati trošni materijal (šut i slično) za vrijeme rušenja građevinskih objekata kako bi se spriječilo stvaranje blata i prašine,
- 3) Putem nadležnog javnog komunalnog preduzeća čistiti ulične slivnike u neposrednoj blizini mesta gdje se izvode radovi.

U slučaju da se investitor odnosno izvođač radova ne pridržava mjera navedenih u ovom članu, nadležna općinska inspekcija zabranit će dalje vršenje radova dok se uočeni nedostaci ne otklone. Žalba izjavljena protiv rješenja o zabrani daljeg izvođenja radova ne zadržava izvršenje rješenja.

Član 47.

Zauzeti dio javne površine mora se ogradići urednom ogradom koja se mora posebno označiti i osvjetliti po potrebi.

Građevinski materijal na gradilištu mora uvijek biti uredno složen i to tako da ne sprečava otjecanje oborinske vode.

Član 48.

Izvođač građevinskih radova, dužan je osigurati da se zemlja na gradilištu ne rasipa, a ostali rastresiti materijal treba držati u sanducima i ogradama.

Miješanje betona i maltera dozvoljeno je u adekvatnim posudama.

Ako se gradnja iz bilo kojeg razloga na duže vrijeme obustavi, komunalni inspektor može narediti da se sa javne površine uklone skele i drugi materijali.

Javna površina se po pravilu ne može koristiti za odlaganje zemlje, šuta i drugog otpadnog građevinskog materijala, osim za onoliko materijala koliko se može odvesti u toku jednog dana.

Član 49.

Ako se građevinski materijal odlaže uz drveće, stabla se moraju zaštititi tako da se deblo stabla zaštiti oplatama koje ne smiju biti bliže od 15 cm od kore stabla.

Član 50.

Izvođač radova dužan je najkasnije 24 sata po završetku radova i uklanjanja opreme sa javne površine obavijestiti komunalnog inspektora i općinske službe nadležne za prostorno uređenje da mu javna površina više nije potrebna.

Komunalni inspektor će izvršiti pregled zauzete površine, te ako se ustanovi da postoji oštećenje, donijet će rješenje o obavezi dovođenja zauzete površine u prvobitno stanje putem nadležnog javnog komunalnog preduzeća.

Član 51.

Za istovar drva, uglja i sličnih materijala, te za piljenje i cijepanje drva, koriste se dvorišta zgrade, a samo u slučaju da ne postoji mogućnost korištenja dvorišta dozvoljeno je da se potrebni dio javne površine privremeno upotrijebi u ove svrhe, ali isključivo na način da se time ne ometa saobraćaj vozila i pješaka, te da se javna površina dovede u prvobitno stanje putem nadležnog javnog komunalnog preduzeća, te da se javna površina vrati u prvobitno stanje.

2.10. Odlaganje zemlje i otpadnog materijala

Član 52.

Izvođač građevinskih radova dužan je višak zemlje sa iskopa i otpadni građevinski materijal odlagati na za tu svrhu predviđena odlagališta, u skladu sa prostorno-planskom dokumentacijom.

Površinu za odlaganje viška zemlje iz iskopa i otpadnog građevinskog materijala određuje općinska služba nadležna za prostorno uređenje.

Član 53.

Izvođač odnosno investitor građevinskih radova dužan je prije početka radova pribaviti odobrenje općinske službe nadležne za prostorno uređenje za odlaganje viška zemlje odnosno otpadnog građevinskog materijala.

U odobrenju iz prethodnog stava utvrđuje se mjesto odlagališta i količina materijala koja se može odložiti.

Član 54.

Zabranjeno je odlagati zemlju i otpadni materijal izvan odlagališta predviđenih za tu namjenu.

Zemlju i otpadni građevinski materijal odložen izvan odlagališta, po nalogu komunalnog inspektora uklonit će pravna ili fizička osoba koja je izvršila odlaganje izvan odlagališta.

U slučaju da lice iz stava 2. ovog člana ne postupi po nalogu komunalnog inspektora u roku od pet dana, uklanjanje će po nalogu nadležne općinske inspekcijske službe izvršiti nadležno javno komunalno preduzeće na teret osobe koja je izvršila odlaganje.

3. SNABDIJEVANJE PITKOM VODOM

Član 55.

Pod snabdijevanjem pitkom vodom podrazumijevaju se poslovi zahvatanja, prečišćavanja, kontrole kvaliteta i distribucija vode za piće vodovodnom mrežom do mjernog instrumenta korisnika, uključujući i mjerni instrument, odnosno zajednički mjerni instrument kod objekata kolektivnog stanovanja, kao i održavanje javnih hidranata.

Snabdijevanje pitkom vodom je djelatnost od posebnog društvenog interesa.

Za snabdijevanje stanovništva vodom za piće na urbanom području MZ Gračanica odgovorno je Javno preduzeće "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Gračanica ili neki drugi davalac komunalnih usluga ove komunalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima.

Za snabdijevanje pitkom vodom stanovništva u mjesnim zajednicama odgovorna je mjesna zajednica, ukoliko to nije na drugačiji način regulisano.

Član 56.

Pod vodoopskrbnim objektima i uređajima smatraju se svi objekti za zahvatanje i prečišćavanje vode, crpna postrojenja, rezervoari, vodovodna mreža s priključcima i vodomjerima zaključno s glavnim šahtom, a koje služe za snabdijevanje potrošača vodom za piće.

Unutrašnjim vodovodnim uređajima i instalacijama smatraju se sve ostale vodovodne naprave iza glavnog vodomjera, koje služe za snabdijevanje vodom potrošača iz vodovodne mreže.

Član 57.

Razvoj vodovodnog sistema vrši se u okviru zakonskih propisa, a na osnovu urbanističko planske dokumentacije, razvojnih programa i potreba stanovništva za pitkom vodom.

Član 58.

Voda za piće mora odgovarati sanitarno higijenskim propisima.

Za ispravnost kvaliteta vode odgovorno je Javno preduzeće "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Gračanica ili neki drugi davalac komunalnih usluga ove komunalne djelatnosti, a u mjesnim zajednicama odgovorna je mjesna zajednica, ukoliko to nije na drugačiji način regulisano.

Član 59.

Javno preduzeće "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Gračanica ili neki drugi davalac komunalne usluge iz ove djelatnosti, je obavezno u normalnim uslovima da putem vodovodnih uređaja obezbijedi uredno i bez prekida snabdijevanje potrošača vodom za piće.

Član 60.

Područje na kojim se nalaze vode koje po količini i kvalitetu mogu da se koriste ili se koriste za snabdijevanje stanovništva vodom za piće mora biti zaštićeno od zagađivanja i drugih uticaja koji mogu nepovoljno djelovati na zdravstvenu ispravnost vode ili na izdašnost izvorišta.

Na području iz prethodnog stava ne smiju se graditi, odnosno vršiti rekonstrukcije postojećih objekata i postrojenja, kao ni koristiti zemljište u poljoprivredne svrhe, ako bi time mogla biti ugrožena zdravstvena ispravnost vode za piće.

Mjere zaštite iz prethodnog stava obezbeđuju se zonama sanitарне zaštite koje se određuju u skladu sa odredbama Zakona o vodama.

3.1. Priključenje objekata na vodovodnu mrežu

Član 61.

Priključak vodovodnih instalacija i uređaja na vodovodnu mrežu, na zahtjev korisnika, vrši isključivo Javno preduzeće "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Gračanica ili neki drugi davalac komunalnih usluga ove komunalne djelatnosti, a u mjesnim zajednicama odgovorna su vijeća mjesnih zajednica, ukoliko to nije na drugačiji način regulisano.

Član 62.

Davalac komunalne usluge je dužan izvršiti priključak ako su ispunjeni svi propisani uslovi u pogledu izvedbe kućnih instalacija i ako je za objekat pribavljeno odobrenje za građenje, odnosno odobrenje – suglasnost za priključak na javnu vodovodnu mrežu.

Član 63.

Za priključenje na vodovodnu mrežu korisnici plaćaju posebnu nadoknadu, čiji se iznos određuje Odlukom o visini takse za priključak na vodovodnu i kanalizacionu mrežu.

Sredstva od nadoknade koristit će se isključivo za izgradnju novih i proširenje postojećih kapaciteta i obezbeđenje novih količina vode za piće.

Član 64.

Svaka zgrada mora da ima sopstveni vodovodni priključak.

U stambeno-poslovnim zgradama ili zgradama sa više stambenih jedinica, za svaku stambenu jedinicu i svaki poslovni prostor se postavlja, zaseban vodomjer. U svim novoizgrađenim zgradama sa dva ili više stanova, ili poslovnih prostora obaveza je investitora (vlasnika zgrade) da riješi sistem očitanja pojedinačnih vodomjera prema tehničkim uslovima koje odredi davalac komunalne usluge.

Član 65.

Vodovodni priključak se postavlja tako što se unutrašnja vodovodna instalacija neposredno priključuje na uličnu vodovodnu mrežu.

Izuzetno, ako ne postoji mogućnost da se unutrašnje vodovodne instalacije neposredno priključuju na uličnu vodovodnu mrežu, vodovodni priključak se može postaviti preko susjednog zemljišta.

Prečnik vodovodnog priključka, vodomjer, kao i uslovi za projektovanje šahta za vodomjer, u skladu sa tehničkim normativima, određuje davalac komunalne usluge.

Šah za vodomjer postavlja se van javne površine, uz unutarnju ivicu parcele vlasnika (investitora), ali ne dalje od 3,0 m od glavnog distribucionog cjevovoda.

Član 66.

Na zahtjev investitora, vodovodni priključak isključivo postavlja i vodomjer ugrađuje davalac ove komunalne usluge.

Uz zahtjev investitor je dužan da priloži odgovarajuću tehničku dokumentaciju i odobrenje za građenje.

Davalac komunalne usluge je dužan da odmah, a najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja rješenja za priključak i obezbeđenja sredstava plaćanja, postavi vodovodni priključak sa vodomjerom.

Troškove postavljanja vodovodnog priključka, priključnog cjevovoda i ugrađivanje vodomjera s armaturom snosi investitor.

Vodomjerni šah mora biti dostupan za očitavanje vodomjera i vlasnici su dužni održavati ga u ispravnom stanju. U slučaju oštećenja vodomjera zbog smrzavanja, mehaničkih oštećenja i sl., vlasnik je dužan snositi troškove popravke.

Član 67.

Sve opravke i izmjene na vodovodnom spoju od priključka na glavnu distribucionu cijev do unutrašnje vodovodne instalacije, vrši o svom trošku davalac komunalne usluge.

Preduzeće koje upravlja javnim vodovodom dužno je korisnika priključka obavijestiti o planiranim radovima, osim u hitnim slučajevima kada se intervencija ne može odlagati.

Opravke unutrašnjih vodovodnih instalacija vrši se o trošku vlasnika, odnosno korisnika vodovodnog priključka.

Za sve planirane intervencije na spojnom vodu od granice javne površine do vodomjera, vlasnik odnosno korisnik spoja je dužan obavijestiti preduzeće koje upravlja javnim vodovodom.

Prijavljeni kvar na javnoj vodovodnoj mreži ili na priključnom spolu preduzeće koje upravlja javnim vodovodom, dužno je započeti otklanjati u roku 24 sata nakon obaveštenja i bez prekidanja radova dok se kvar ne otkloni.

Odmuljivanje, opravka ili zamjena neispravnih vodomjera ne može trajati duže od 20 dana od dana pismene prijave kvara.

Otvaranje i zatvaranje zatvarača i armatura na javnim površinama isključivo vrši davalac komunalne usluge koje upravlja javnim vodovodom. Zabranjuje se neovlaštenim licima, manipulacija zatvaračima i vodovodnim armaturama javnog vodovoda.

Član 68.

Zabranjeno je:

- samovoljno postavljanje vodovodnog priključka i ugrađivanje vodomjera;
- povezivanje unutrašnjih vodovodnih instalacija, spojenih s vodovodnim sistemom, s vodovodnim instalacijama i uređajima koji dobijaju vodu sa individualnih izvora;
- ugrađivanje odvodne cijevi na vodovodnom priključku ispred vodomjera;
- priključenje objekata koji su bespravno izgrađeni,

3.2. Vodomjeri, potrošnja i plaćanje

Član 69.

Potrošnja vode mjeri se, po pravilu, vodomjerom.

U slučaju da je vodomjer van upotrebe (kvar) ili je na kontroli ispravnosti – baždarenje, potrošnja vode određuje se paušalno, na osnovu prosječne potrošnje vode u prethodna tri mjeseca ili na osnovu očitanja sa privremeno postavljenog vodomjera.

Paušalna potrošnja vode može se određivati do otklanjanja kvara, a najduže dva mjeseca.

Član 70.

Potrošnju vode na zajedničkim instalacijama stambenih zgrada (od glavnog vodomjera do pojedinačnih vodomjera) plaćaju svi potrošači srazmjerno broju članova domaćinstva.

Član 71.

Potrošnja vode utvrđuje se prema razlici stanja brojila vodomjera na kraju i na početku obračunskog razdoblja, s tim da se čitaju samo cijeli kubni metri utrošene vode.

Član 72.

Potrošač ima pravo zatražiti od davaoca komunalnih usluga da se provjeri ispravnost vodomjera.

Na zahtjev iz prethodnog stava davalac komunalnih usluga je dužan da u roku od 10 dana demontira vodomjer i putem nadležne institucije provjeri ispravnost istog.

Smatra se da vodomjer radi ispravno ako mu odstupanje mjerenja potrošnje vode nije veće od 3%.

Ako se ustanovi da je vodomjer neispravan račun za vodu se, od dana reklamacije, ispravlja u srazmjeri sa stepenom ustanovljene neispravnosti vodomjera.

Troškove ispitivanja održavanja i zamjene vodomjera snosi davalac usluge .

Član 73.

Potrošnja vode na javnim površinama (polijevanje, pranje ulica, zalijevanje parkova, gašenje požara i sl.) obračunava se na teret budžeta Općine.

Član 74.

Očitavanje vodomjera vrši ovlašteni radnik davaoca komunalnih usluga, koji su na zahtjev korisnika dužni pokazati pismeno ovlaštenje.

Stanje brojila na vodomjeru očitava se po pravilu radnim danom, a po potrebi i neradnim danom.

Član 75.

Korisnik je dužan omogućiti ovlaštenom licu očitavanje vodomjera.

Ako se krivicom korisnika nije moglo izvršiti očitavanje vodomjera, potrošnja vode za taj period određuje se procjenom, a definitivno prilikom sljedećeg očitavanja.

Član 76.

Korisnik – potrošač je dužan plaćati naknadu za korištenje vode sve dok ne podnese pismani zahtjev za odjavu, te se po istom prestane isporučivati voda korisniku.

Odjava korištenja vode može biti trajna ili privremena.

Član 77.

Trajno se može otkazati korištenje vode samo ako se objekat stavlja van upotrebe.

Troškove postupka odjave korištenja vode snosi korisnik.

Član 78.

Količinu isporučene vode potrošač plaća po utrošenom m^3 vode čiju cijenu utvrđuje davalac komunalne usluge uz prethodnu saglasnost Općinskog vijeća.

3.3. Hidranti, javne česme i fontane

Član 79.

Iz javnih hidranata bez vodomjera, vodu smiju koristiti samo vatrogasna jednica i drugi ovlašteni organi uz kontrolu davaoca komunalne usluge.

Član 80.

Javne česme i fontane postavljaju se na osnovu odobrenja nadležnog organa Općine.

Održavanje i troškovi utrošene vode za objekte iz stava 1. ovog člana ide na teret Općine.

Član 81.

Korisnik je dužan da kućne vodovodne instalacije, vodovodni priključak i vodovodne instalacije na njegovom imanju održava u funkcionalnom i ispravnom stanju.

Član 82.

U cilju omogućavanja kontrole vodovodne mreže instalacija, radnicima koji imaju ovlaštenja, mora se omogućiti sloboden pristup na sve dijelove nekretnine i u sve objekte u kojima su postavljene vodovodne instalacije preko kojih se vrši snabdijevanje vodom.

3.4. Štednja vode

Član 83.

Davalac komunalne usluge je dužan da preduzme mjere za sprječavanje rasipanja i gubitaka vode u vodovodnoj mreži. U tom cilju ovlašteni su uz suglasnost korisnika izvršiti pregled unutrašnjih instalacija, te predložiti mjere za otklanjanje kvarova.

U slučaju veće nestašice vode zbog suše ili bilo kojih drugih razloga, na prijedlog davaoca komunalnih usluga, Općinski načelnik može donijeti odluku o štednji i ograničenju potrošnje vode, te način ograničenja potrošnje i mjere za izvršenje odluke.

Član 84.

Davalac komunalne usluge ima pravo zatvoriti vodu na vodovodnom priključku u sljedećim slučajevima:

- 1) ako korisnik izvrši priključenje na vodovodnu mrežu bez prethodno pribavljenog odobrenja,
- 2) ako korisnik koristi uslugu protivno propisima i ugovoru,
- 3) ako neosnovano ometa druge korisnike,
- 4) ako ne plati utrošenu vodu u ugovorenom roku,
- 5) nenamjenski koristi vodu u vrijeme otežanog snabdijevanja, odnosno snabdijevanja uz ograničenu potrošnju.

4. KOMUNALNI OBJEKTI U OPĆOJ UPOTREBI

Član 85.

Komunalnim objektima u općoj upotrebi, u smislu ove odluke, smatraju se groblja, spomenobilježja i spomen-kosturnice, autobusne stanice, stajališta javnog autobusnog prevoza, stajališta taksi prevoza, javna parkirališta, otvorene pijace i tržnice i javni nužnici.

4.1. Održavanje grobalja-mezarja i obavljanje pogrebnih poslova

Član 86.

Pod održavanjem grobalja-mezarja podrazumijeva se upravljanje, održavanje i uređivanje prostora i objekata za obavljanje ispraćaja i sahrane umrlih lica.

Pod obavljanjem pogrebnih poslova podrazumijeva se preuzimanje, opremanje i prijevoz umrlog lica do groblja-mezarja.

Član 87.

Pogrebna djelatnost obuhvata radnje vezane za sahranjivanje, održavanje i uređivanje grobalja - mezarja.

Član 88.

Grobljem-mezarjem kao komunalnim objektom smatra se zemljište koje se odredi posebnom prostorno-planskom dokumentacijom ili drugim propisom, za sahranjivanje posmrtnih ostataka

(umrlih), kao i objekti i uređaji koji su izgrađeni na groblju - mezarju i služe za sahranjivanje i korišćenju groblja- mezarja.

Član 89.

Grobljem-mezarjem upravlja Općina, mjesna zajednica ili vjerske zajednice.

Član 90.

Subjekt koji upravlja grobljem - mezarjem dužan je da obezbijedi uslove za ukop kao i da redovno vrši održavanje i uređivanje groblja - mezarja.

Pod održavanjem i uređivanjem groblja-mezarja naročito se smatra redovno košenje trave, čišćenje, adekvatno ograđivanje, postavljanje posuda za otpad i adekvatan odvoz otpada.

Unutar groblja-mezarja se moraju obezbijediti adekvatne staze i prilazi nadgrobnim spomenicima.

Član 91.

Lokacija groblja-mezarja se određuje u skladu sa urbanističko-planskom dokumentacijom i ako nema plana posebnom Odlukom općine.

Groblje-mezarje se ne može locirati na zaštitnom području na kome se nalaze ili se predviđaju objekti za snadbijevanje vodom za piće.

Član 92.

U groblju – mezarju se mogu graditi samo oni objekti koji služe sahranjivanju kao i sanitarno-tehničkim potrebama sahranjivanja, kao i prostori za obavljanje radnji koji se vrše po vjerskim ili običajnim pravima, uz prethodno izdato odobrenje nadležnog organa.

Član 93.

Na grobovima-mezarovima se mogu postavljati nadgrobni znakovi i nadgrobni spomenici – nišani u skladu sa vjerskim i drugim propisima.

Odobrenje za postavljanje, uklanjanje, odnosno zamjena nadgrobnih spomenika i znakova daje subjekt koji upravlja grobljem-mezarjem.

Član 94.

Zabranjeno je u groblje-mezarje: bacanje otpada, otpadaka ili drugih materijala, puštanje stoke, živine i drugih životinja, kao i održavanje skupova sem skupova vezanih za sahranu umrlog ili običajnim pomenom, odnosno vjerskim obredom.

Zabranjeno je na bilo koji način oštećivati nadgrobne spomenike-nišane kao i druge objekte na grobljima-mezarjima.

Član 95.

Građevinski materijal i otpad nastao prilikom izgradnje i opravke nadgrobnih spomenika-nišana naručilac radova dužan je otkloniti odmah a najkasnije 3 dana od dana odlaganja.

Član 96.

Subjekt koji upravlja grobljem-mezarjem utvrđuje plan uređenja groblja-mezarja, stara se o uređenju i održavanju i korištenju groblja-mezarja, organizaciju prenosa i pokopavanja posmrtnih ostataka umrlih, omogućava posjete grobljima-mezarjima, vodi evidencije o svim grobnim

mjestima, o sahranjivanju na određeno mjesto kao i o licima koja su stekla pravo na korištenje određenog mjesta za ukop.

Član 97.

Za korištenje ukopnog mjeseta plaća se naknada prema cjenovniku koji određuje subjekt koja upravlja grobljem-mezarjem.

Cjenovnik određuje subjekt koji upravlja grobljem-mezarjem.

Član 98.

O ukopu se stara i snosi troškove ukopa lice koje je prema važećim propisima bilo dužno da umrlog izdržava za života, odnosno da se stara o njemu.

Ako ne postoji lice iz prethodnog stava ili ono nije u mogućnosti da plati naknadu za korištenje grobnog mjeseta, sahranu će obezbijediti subjekt koji upravlja grobljem u naselju gdje je lice umrlo, odnosno gdje su posmrtni ostaci nađeni.

Ako ne postoji subjekt iz prethodnog stava nužne troškove za ukop će obezbijediti Općina.

Član 99.

Posmrtni ostaci do ukopa čuvaju se u mrtvačnici ili u posebnoj uređenoj prostoriji za čuvanje mrtvaca u okviru vjerskog objekta ili zasebno.

Prenos posmrtnih ostataka umrlog do mjeseta ukopa vrši se na običajni način ili vozilima .

Član 100.

Ukop posmrtnih ostataka vrši se na način koji odredi subjekt koji upravlja grobljima-mezarjem na određenom mjestu u groblju-mezaru. Sahranjivanje se vrši samo na groblju-mezaru koje je u upotrebi.

Član 101.

Upotreba groblja-mezarja prestaje kada više nema mjeseta za ukop ili ako je to neophodno zbog sanitarnih odnosno urbanističkih razloga o čemu odluku donosi opština. Ovom Odlukom utvrđuju se i uslovi za prenos posmrtnih ostataka.

Član 102.

Posmrtni ostaci ukopani van groblja-mezarja mogu se prenjeti u groblje-mezarje u skladu sa posebnim propisom.

4.2. Autobusna stanica, stajališta javnog autobusnog prevoza i stajališta taksi prevoza

Član 103.

Stanične zgrade na autobusnoj stanici, otvorene čekaonice, sanitarni uređaji i prostori ispred stanice, te čekaonice putničkog, autobusnog i drugog saobraćaja moraju biti stalno održavane u ispravnom stanju.

Klupe i ostali predmeti kao i nasadi koji se nalaze na peronima i ispred sličnih zgrada i otvorenih čekaonica moraju biti čisti, uredni i ispravni, a dotrajale i oštećene predmete i nasade, vlasnici moraju odmah ukloniti i zamijeniti novim.

Objekte i predmete iz stava 1. ovog člana održava vlasnik, odnosno korisnik.

Član 104.

Kad su javne površine izgrađene i uređene kao stajališta javnog autobusnog saobraćaja, na njima se postavljaju nadstrešnice za zaštitu ljudi i prateća oprema – korpe za otpad, klupe.

Odobrenje za postavljanje nadstrešnice i prateće opreme, donosi općinska služba nadležna za prostorno uređenje.

Stajališta javnog autobusnog saobraćaja i stajališta taksi prevoza moraju se održavati u urednom i ispravnom stanju, a svako oštećenje mora se otkloniti u najkasnije u roku od sedam dana.

Stajališta i postavljene nadstrešnice iz stava 1. ovog člana održava javni prijevoznik, odnosno JKP ili pravno lice kome su ti poslovi povjereni.

4.3. Javna parkirališta

Član 105.

Javna parkirališta moraju biti stalno održavana.

O uređenju, održavanju i naplati korištenja javnih parkirališta, brine se nadležno javno komunalno preduzeće kojemu je takva nadležnost dodijeljena aktom Općinskog vijeća ili drugo pravno lice kome su ti poslovi dodijeljeni.

Član 106.

Sva druga pitanja u vezi sa javnim parkiralištima regulesana su posebnom odlukom.

4.4. Otvorene pijace i tržnica

Član 107.

Otvorene javne pijace i tržnice moraju biti stalno održavane.

O uređenju, održavanju i naplati korištenja javnih pijaca i tržnica brine se nadležno javno komunalno preduzeće ili drugo pravno lice kome je takva nadležnost dodijeljena aktom Općinskog vijeća.

Član 108.

Lokacije otvorenih pijaca i tržnica, i stočne pijace na području općine utvrđuju se prostorno-planskom dokumentacijom.

Otvorene pijace, tržnice i stočne pijace na kojima se obavlja promet poljoprivrednih i drugih proizvoda moraju biti čiste i uredne, o čemu se brinu javna preduzeća ili druga pravna lica kojim su povjerena organizacija i održavanje pijaca.

Član 109.

Na otvorenim pijacama, tržnici i stočnoj pijaci postavljaju se odgovarajući kontejneri i korpe za otpatke.

Javna preduzeća ili druga pravna lica kojima je povjereno upravljanje i održavanje pijaca, tržnice i stočne pijace dužna su osiguravati ispravnost i čistoću opreme i uređaja na otvorenim pijacama i tržnici.

Član 110.

Pijačni red donosi javno preduzeće ili drugo pravno lice koje upravlja i održava pijace uz saglasnost nadležne općinske službe.

Pijačnim redom uređenje se naročito:

- radno vrijeme pijace
- proizvodi koji se smiju prodavati na pijaci i raspored prodajnih mesta na pijaci
- vrijeme dostave proizvoda na pijacu
- čišćenje i održavanje otpada
- visina naknade za korištenje pijace
- drugi elementi neophodni za rad pijace

Pijačni red mora biti istaknut na više mesta na pijaci.

Član 111.

Javna preduzeća ili druga pravna lica kome su povjerena uređenje i upravljanje pijacama, dužno je po isteku radnog vremena pijace, a najkasnije do 18,00 sati svakog dana, prostor pijace očistiti, oprati, urediti i dezinficirati.

Član 112.

Zabranjeno je prodavanje ili izlaganje poljoprivrednih, prehrambenih, tekstilnih, tehničkih i drugih proizvoda izvan prostora otvorenih pijaca.

4.5. Javni nužnici

Član 113.

Javni nužnici moraju biti adekvatno opremljeni i moraju se održavati u urednom i ispravnom stanju.

Javnim nužnicima upravlja i održava ih nadležno javno komunalno preduzeće.

5. KOMUNALNI UREĐAJI U OPĆOJ UPOTREBI

Član 114.

Na mjestima koje odredi općinska služba nadležna za prostorno uređenje, postavljaju se ili izgrađuju planovi grada, javni satovi, fontane, korpe za otpatke, žardinjere i saksije za cvijeće, javne telefonske govornice, poštanski sandučići i drugi komunalni uređaji koji služe općoj upotrebi.

Član 115.

Zabranjeno je postavljanje korpi za otpatke na:

- 1) stubove saobraćajnih znakova,
- 2) stubove saobraćajne signalizacije,
- 3) jarbole za zastave,
- 4) drveće i drugo rastinje,
- 5) mjesta na kojima ometaju sigurnost saobraćaja, i
- 6) druga mjesta na kojima narušavaju estetski izgled naselja.

O postavljanju, održavanju i zamjeni korpi za otpad na javnim površinama, brine se nadležna općinska služba za prostorno uređenje putem nadležnog javnog komunalnog preduzeća, a na osnovu Programa kojim se utvrđuju lokacije za postavljanje korpi.

Član 116.

Izuzetno od prethodnog člana, korpe za otpatke na površinama i objektima u kojima se obavlja poslovna djelatnost mogu postavljati pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti na

ovim lokacijama, a na osnovu odobrenja općinske službe nadležne za prostorno uređenje, u kom slučaju se o njihovom održavanju brine osoba koja ih je postavila.

Član 117.

Općinska služba nadležna za prostorno uređenje određuje mjesta na području Općine na kojim se postavljaju klupe za sjedenje.

O postavljanju, održavanju i zamjeni klupa za sjedenje na javnim površinama, brine se nadležna općinska služba za prostorno uređenje putem nadležnog javnog komunalnog preduzeća.

Član 118.

Na području općine, a na osnovu odobrenja općinske službe nadležne za prostorno uređenje, grade se i postavljaju fontane i drugi slični objekti na mjestima gdje svojim izgledom uljepšavaju okolinu.

Javne fontane po pravilu moraju raditi od 01. aprila do 31. oktobra, a o njihovom održavanju brine se nadležno javno komunalno preduzeće.

U fontanama je zabranjeno kupanje ljudi i kućnih ljubimaca.

Član 119.

Protupožarni javni hidranti moraju se održavati u ispravnom stanju, a održava ih nadležno javno preduzeće ili druga pravna lice koja upravlja vodovodnom i hidrantskom mrežom.

Zabranjeno je zaustavljanje ili parkiranje vozila na protupožarnim hidrantima, kao i neovlašteni pristup ili upotreba hidranata.

Vozila zaustavljena ili parkirana na protupožarnim hidrantima uklonit će se i premjestiti na za to određeno mjesto po nalogu komunalnog inspektora putem preduzeća kome su povjereni ti poslovi o trošku vlasnika vozila.

Član 120.

Javne telefonske govornice i poštanske sandučiće uz odobrenje općinske službe nadležne za prostorno uređenje postavlja javno preduzeće poštanskog saobraćaja koje je dužno iste održavati u ispravnom stanju.

Član 121.

Nazivi ulica, trgova i drugih javnih površina moraju biti vidljivo istaknuti na raskrsnicama, odnosno na početku svake ulice.

Kućni brojevi zgrada se postavljaju na svakoj zgradi sa lijeve strane ulaza u zgradu.

Table sa nazivom ulica i brojeve na zgrade postavlja nadležno javno komunalno preduzeće, odnosno drugo pravno lice kome su povjereni ti poslovi, pod uvjetima iz ove odluke, uz saglasnost općinske službe nadležne za prostorno uređenje.

Vlasnici i korisnici zgrada i objekata dužni su da čuvaju kućne brojeve koji moraju biti stalno istaknuti na zgradama. U slučaju da broj zgrade zbog nepažnje vlasnika, odnosno korisnika bude skinut ili izgubljen, vlasnici i korisnici zgrada dužni su da izvrše postavljanje drugog broja o svom trošku, uz saglasnost općinske službe nadležne za prostorno uređenje.

Vlasnici novoizgrađenih zgrada dužni su odmah, po završetku radova na objektu, da postave kućni broj o svom trošku, uz saglasnost općinske službe nadležne za prostorno uređenje.

Član 122.

Zabranjeno je komunalne objekte i uređaje u općoj upotrebi uništavati ili na bilo koji drugi način oštećivati.

6. ODRŽAVANJE ČISTOĆE I ČUVANJE JAVNIH POVRŠINA

6.1. Javne saobraćajne površine

Član 123.

Javne saobraćajne površine moraju se redovno čistiti i prati.

Redovno održavanje javnih saobraćajnih površina vrši nadležno javno komunalno preduzeće u skladu s Programom komunalnih djelatnosti i Planom održavanja saobraćajnih površina.

Program i Plan iz stava 2. ovog člana predlaže nadležnoj službi nadležno javno komunalno preduzeće najkasnije do 01.11. tekuće za narednu kalendarsku godinu, a isti donosi Općinski načelnik.

Program i Plan iz stava 2. ovog člana naročito sadrži:

- Način čišćenja i pranja javnih površina
- Cijenu pranja i čišćenja javnih površina
- Druge elemente potrebne za efikasno održavanje javnih saobraćajnih površina.

Član 124.

Vanredno održavanje čistoće na javnim saobraćajnim površinama vrši se po nalogu Općinskog načelnika i nadležne inspekcije.

Vanredno održavanje čistoće na javnim saobraćajnim površinama odredit će se kada zbog vanrednih nepogoda ili sličnih događaja javna saobraćajna površina bude prekomjerno zaprljana, kao i kad je iz drugih razloga javne saobraćajne površine potrebno čistiti.

U slučaju zauzimanja javne površine zbog javnog okupljanja, organizator javnog okupljanja dužan je obezbijediti o svom trošku vanredno čišćenje javne površine na kojoj se javno okupljanje dešava, putem nadležnog javnog komunalnog preduzeća.

Član 125.

Javne saobraćajne površine čiste se po pravilu danju, a u slučaju potrebe i u noćnim satima.

Za pranje javnih saobraćajnih površina koristi se isključivo industrijska voda.

Asfaltirane, pokockane, betonirane, popločane javne površine ne mogu se prati ako je vanjska temperatura zraka niža od 5°C, ili ako je javna površina prekrivena susnježicom, snijegom ili ledom.

Član 126.

Pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost u objektima uz javne površine dužne su javnu površinu održavati u čistom i urednom stanju, ako zbog njihove poslovne i druge djelatnosti dolazi do prljanja prostora oko njihovog objekta.

Vlasnik ili korisnik sportskih ili rekreacionih objekata, zabavnih parkova ili igrališta, organizator javnih skupova, javnih priredbi i zakupac javnih površina koji te površine povremeno koriste, obavezni su osigurati čišćenje površina koje služe kao pristup objektima ili za postavljanje objekata, tako da te površine budu očišćene u roku od 12 sati po završetku priredbe, odnosno vremena korištenja objekta.

Član 127.

Na javnoj saobraćajnoj površini ne smije se ostavljati niti bacati nikakav otpad, te se ove površine ne smiju na bilo koji drugi način prljati, a posebno se zabranjuje:

- 1) Bacanje i ostavljanje izvan korpa ili drugih posuda za otpad raznog otpada, kao i druge radnje kojima se prljaju javne površine
- 2) Bacanje gorećih predmeta u korpe ili druge posude za otpad
- 3) Odlaganje otpadnog građevinskog materijala, zemlje i slično na javne površine
- 4) Popravak, servisiranje, parkiranje i pranje vozila na javnoj površini
- 5) Ispuštanje ulja, svih vrsta otpadnih tekućina, prljavih i masnih tečnosti, boja, lakova, kreča, životinjskog izmeta, fekalija i vode i bilo kojih drugih tečnosti koje prljaju javnu površinu
- 6) Oštećenje korpa za otpad i drugih posuda za otpad
- 7) Paljenje otpada, lišća, papira i slično
- 8) Ostavljanje i izlaganje na javnoj površini predmeta koji mogu uprljati ili povrijediti prolaznike
- 9) Vršenje nužde na javnim površinama, pljuvanje i slično
- 10) Oštećenje kontejnera za otpad kao i nekontrolirano formiranje deponije otpada.

Član 128.

Vozila koja učestvuju u saobraćaju ne smiju prljati javne površine.

Vozila koja prevoze tekući ili rasuti materijal moraju biti ispravna kako se iz njih ne bi prosipao teret.

Vozila koja prevoze papir, sijeno, slamu, piljevinu, lišće i slični materijal moraju se prekriti ceradom ili na drugi način osigurati da materijal koji prevoze ne prosipaju po javnim saobraćajnim površinama.

Član 129.

Pri obavljanju građevinskih radova izvođači su dužni preuzimati slijedeće mјere za sprečavanje prljanja javnih saobraćajnih površina:

- Očistiti javne površine oko gradilišta od svih vrsta građevinskog ili drugog materijala, alata islično, a čije je taloženje na javnim površinama posljedica izvođenja radova, polijevati trošni materijal za vrijeme rušenja građevinskih objekata kako bi se spriječilo stvaranje blata i prašine,
- Zaštитiti ulične slivnike u neposrednoj blizini gradilišta,
- Deponirati građevinski materijal u okviru gradilišta tako da se ne ometa saobraćaj i slobodno otjecanje vode, odnosno da se materijal ne raznosi po javnim saobraćajnim površinama,
- Prati i čistiti vozila prije njihovog izlaska sa gradilišta, te polijevati i prati prilazne puteve do gradilišta.

6.2. Odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda

Član 130.

Pod odvođenjem i prečišćavanjem otpadnih voda podrazumijevaju se poslovi skupljanja, odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda od priključaka korisnika na zajedničku kanalizacionu mrežu, odnosno od prvog kontrolnog okna, tretman otpadnih voda u uređaju za prečišćavanje, crpljenje, odvoz i zbrinjavanje fekalija iz septičkih jama, te odvođenje atmosferskih voda.

Sva druga pitanja u vezi sa odvođenjem i prečišćavanjem otpadnih voda regulišu se posebnom odlukom.

6.3. Javne zelene površine

Član 131.

Javne zelene površine se moraju redovno održavati.

Redovno održavanje javnih zelenih površina vrši nadležno javno komunalno preduzeće ili pravno lice registrovano za obavljanje tih djelatnosti u skladu sa Programom komunalnih djelatnosti.

Program komunalnih djelatnosti predlaže nadležno javno komunalno preduzeće u saradnji sa nadležnom općinskom službom, najkasnije do 01.11. tekuće za narednu kalendarsku godinu, a isti utvrđuje Općinski načelnik.

Program redovnog održavanja javnih zelenih površina iz stava 3. ovog člana obuhvata:

- redovno održavanje postojećih javnih zelenih površina,
- investiciona ulaganja na javnim zelenim površinama (formiranje novih zelenih površina, nabavka i ugradnja urbanog mobilijara i sl.).

Nadzor nad izvršavanjem Programa komunalnih djelatnosti vrši nadležna općinska služba.

Član 132.

Pod održavanjem javnih zelenih površina podrazumijeva se posebno:

- 1) Obnova uništenog i dotrajalog biljnog materijala,
- 2) Orezivanje i oblikovanje stabala i grmlja,
- 3) Okopavanje biljaka,
- 4) Košnja trave i uklanjanje korova,
- 5) Đubrenje i prihranjivanje biljaka,
- 6) Uklanjanje otpalog granja i lišća i drugih otpadaka,
- 7) Održavanje posuda sa ukrasnim biljem,
- 8) Preventivno djelovanje na sprečavanju biljnih bolesti, uništavanju biljnih štetočina, te kontinuirano provođenje zaštite zelenila,
- 9) Održavanje pješačkih staza, parkovskog mobilijara i druge opreme na javnim zelenim površinama u ispravnom stanju,
- 10) Postavljanje zaštitnih ograda od prikladnog materijala, odnosno sadnja živice na mjestima ugroženim od uništavanja,
- 11) Obnavljanje, a po potrebi rekonstrukcija javne zelene površine,
- 12) Skidanje snijega sa grana,
- 13) Održavanje dječjih igrališta na javnim zelenim površinama,
- 14) Zalijevanje biljaka u sušnom periodu
- 15) Sječa i potkresivanje stabala i popunjavanje drvoreda,
- 16) Ostale radnje, neophodne da bi zelene javne površine služile svrsi kao i drugi radovi utvrđeni u Programu održavanja javnih zelenih površina.

Pokošena trava, lišće i drugi otpaci moraju se odmah ukloniti sa javne zelene površine.

Član 133.

Pravno ili fizičko lice koje upravlja javnim sportskim, rekreacionim i sličnim objektima, obavezni su održavati javnu zelenu površinu unutar tih prostora te brinuti za njenu zaštitu i obnovu u skladu sa odredbama ove odluke.

Član 134.

Nadležno javno komunalno preduzeće, odnosno pravno lice kome je povjereno vršenje poslova održavanja javnih zelenih površina obavezno je redovno popunjavati drvorede, te sasušena i bolesna stabla nadopunjavati stablima iste vrste, uklanjati suhe i bolesne grane kao i biljne štetočine na javnim zelenim površinama uz odobrenje općinske službe nadležne za prostorno uređenje.

Općinska služba nadležna za prostorno uređenje može na prijedlog nadležnog javnog komunalnog preduzeća pojedina stabla zbog svoje starosti, rariteta, forme i slično staviti pod zaštitu i proglašiti spomenikom prirode.

U tom slučaju takva stabla se vidno označe natpisom-pločicom.

Član 135.

Za sjeću stabala na javnim površinama potrebno je pribaviti odobrenje od nadležne općinske službe, osim u slučajevima ako je sječa stabala naložena rješenjem nadležne općinske inspekcije.

Sječa stabala odobrit će se u slijedećim slučajevima:

- Ako je stablo potpuno prestalo sa vegetacijom,
- Ako postoji opasnost od pada stabla,
- Ako stablo svojim postojanjem i rastom ugrožava stabilnost stambenih ili poslovnih objekata i saobraćajnih površina,
- Ako se stablo nalazi iznad vodovodnog ili kanalizacijskog cjevovoda čime ugrožava njihovu funkciju,
- U slučajevima potrebe izgradnje ili rekonstrukcije vodovodnih i kanalizacijskih cjevovoda i drugih instalacija, ukoliko se stablo nalazi na trasi, a radovi se nikako ne mogu izvesti bez sječe stabla,
- U slučajevima kad se stablo nalazi u blizini lokaliteta novoprojektiranog objekta za koje je izdato odobrenje za građenje sa obavezom investitora na naknadu troškova nadležnom javnom komunalnom preduzeću za sadnju novog stabla na drugoj javnoj zelenoj površini.
- U slučajevima kad nadležna općinska inspekcija, uz stručno mišljenje ustanove za pregled zdravstvenog stanja, ocijeni da stablo svojim postojanjem i rastom ugrožava uslove življjenja stanara okolnih objekata ili ugrožava same objekte.

Član 136.

Za potkresivanje stabala na javnim površinama potrebno je pribaviti odobrenje od nadležne općinske službe, osim u slučajevima ako je potkresivanje stabala naložena rješenjem nadležne općinske inspekcije.

Potkresivanje stabala može se odobriti u slijedećim slučajevima:

- Ako je stablo djelomično prestalo da vegetira,
- Ako stablo u znatnoj mjeri ošteće stambene ili poslovne objekte,
- Ako stablo u znatnoj mjeri ošteće instalacije komunalne infrastrukture,
- Ako je došlo do oštećenja stabala uslijed elementarnih nepogoda,
- U slučajevima kad nadležna općinska inspekcija ocijeni da stablo svojim postojanjem i rastom ugrožava uslove življjenja stanara okolnih objekata ili ugrožava same objekte.

Član 137.

Komunalni inspektor može na pismeni prijedlog zainteresirane osobe, rješenjem naložiti vlasniku ili korisniku dvorišta da o svom trošku ukloni stablo koje ugrožava sigurnost građana i imovine.

Član 138.

Stabla na javnim zelenim površinama u blizini stambenih objekata moraju se održavati tako da ne smetaju stanovanju te da u većoj mjeri ne pokrivaju dnevno svjetlo. Grane stabala ne smiju smetati javnoj rasvjeti i sigurnosti saobraćaja.

Stabla i grane na javnoj zelenoj površini, kao i privatnim dvorištima, koja zaklanjaju saobraćajne znakove, smetaju nadzemnim ili podzemnim vodovima (električnim, PTT, vodovodnim i

kanalizacijskim) moraju se ukloniti po nalogu komunalnog inspektora putem nadležnog javnog komunalnog preduzeća o trošku vlasnika.

Stabla koja smetaju i ugrožavaju sigurnost ljudi i objekata na bilo koji način, uklonit će se u roku od 7 dana od kada je konstatirana opasnost, po nalogu komunalnog inspektora putem nadležnog javnog komunalnog preduzeća.

Član 139.

Prilikom uređivanja (betoniranje, asfaltiranje, popločavanje i slično) površina na kojima postoje pojedinačna stabla, investitor odnosno izvođač radova mora ostaviti slobodnu površinu, prečnika minimalno 0,80 metara oko stabla drveta.

Član 140.

Prokopavanje javnih zelenih površina, kao i ostalih javnih površina, radi postavljanja, uklanjanja, izmjene i održavanja podzemnih instalacija i uređaja može se vršiti uz odobrenje nadležne općinske službe.

Uz zahtjev za izdavanje odobrenja za prokopavanje investitor odnosno izvođač radova je dužan priložiti skicu mesta na kome će se izvoditi radovi sa navođenjem dužine, širine i dubine kanala koji će kopati i dokaz da je sa nadležnim javnim komunalnim preduzećem skloplio ugovor ili dao narudžbu za dovođenje ulica i drugih javnih površina u prvobitno stanje.

Nadležna općinska služba, u skladu sa Programom kapitalnih ulaganja u cestovnu infrastrukturu, obavijestiti će preduzeća koja upravljaju instalacijama o terminima izvođenja radova za rekonstrukciju cestovne infrastrukture da ukoliko žele izvoditi radove na postavljanju, uklanjanju ili izmjeni svojih instalacija i uređaja mogu to uraditi prije postavljanja asfalta.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, u slučaju iznenadnih i očiglednih kvarova na podzemnim instalacijama, preduzeće koje upravlja instalacijama može izvršiti prokopavanje i otklanjanje kvara, s tim što je dužno prvi sljedeći radnog dana obavijestiti općinsku službu nadležnu za prostorno uređenje i komunalnog inspektora uz pribavljeni dokaz da je sa nadležnim javnim komunalnim preduzećem skloplio ugovor ili dao narudžbu nadležnom javnom komunalnom preduzeću za sanaciju i dovođenje javne zelene površine u prvobitno stanje.

Član 141.

Ukoliko se kolovoz raskopava po širini raskopavanje se vrši u etapama, tako da jedna strana kolovoza uvijek bude osposobljena za odvijanje saobraćaja.

Ukoliko se radi o radovima takve prirode da se saobraćaj mora obustaviti, investitor je dužan da uz saglasnost organa nadležnog za sigurnost saobraćaja zatvori ulicu, mjesto izvođenja radova označi propisnom signalizacijom i radove obavi u najkraćem mogućem roku.

Ukoliko se vrši raskopavanje trotoara po širini izvođač radova je dužan da na odgovarajući način osigura prelazak pješaka preko iskopa, kao i da osigura nesmetan prilaz prodavnicama, školama, autobusnim stajalištima i drugim važnijim objektima.

Član 142.

Po završetku radova, investitor odnosno izvođač je dužan da javnu površinu dovede u prvobitno stanje i da ukloni nečistoću sa površine na kojoj su se radovi izvodili, u roku od pet dana po završetku radova, samostalno ili putem nadležnog javnog komunalnog preduzeća.

U slučaju da investitor ili izvođač ne izvrši obavezu iz prethodnog stava, potrebne radove o trošku investitora odnosno izvođača po nalogu komunalnog inspektora izvršit će nadležno javno komunalno preduzeće.

Nadzor nad izvođenjem radova na prokopavanju javnih zelenih površina, kao i ostalih javnih površina vršit će lice koje odredi nadležna općinska.

Član 143.

Na javnoj zelenoj površini mogu se postaviti posude (žardinjere i saksije) sa ukrasnim biljem i cvijećem, uz saglasnost nadležne općinske službe.

Vlasnik posude za cvijeće je obavezan istu održavati, nadopunjavati, obnavljati je i čistiti, a ukoliko je vlasnik općina Gračanica, ove poslove obavlja nadležno javno komunalno preduzeće.

Član 144.

Na javnim zelenim površinama zabranjeno je uzgajanje voćaka i povrtnih biljaka i bilo kakvo njihovo obrađivanje u poljoprivredne svrhe, osim u vanrednim situacijama.

Način i uslove upotrebe zelenih površina u poljoprivredne svrhe u vanrednim situacijama propisuje Općinski načelnik.

Član 145.

Radi zaštite javnih zelenih površina, zabranjeno je:

- 1) Rezanje i skidanje grana i vrhova sa ukrasnog drveća i bilja,
- 2) Guljenje kore stabla, zasijecanje, zarezivanje, savijanje, kidanje, zabadanje noževa, zabijanje eksera, vijaka, stavljanje plakata na drveće i slično,
- 3) Penjanje po drveću,
- 4) Neovlašteno skidanje plodova sa drveća i grmlja, kidanje i branje cvijeća, vađenje cvjetnog i travnatog busenja, te kidanje grana sa grmlja i drveća,
- 5) Neovlašteno sakupljanje i odnošenje suhog granja, kore mladica i zakonom zaštićenog ostalog bilja,
- 6) Uništavanje travnjaka i iskopavanje i odnošenja zemlje, humusa i biljaka,
- 7) Napasanje životinja na javnim zelenim površinama,
- 8) Oštećivanje i izvaljivanje stabala i grmlja,
- 9) Oštećivanje stabala raznim materijalima prilikom gradnje, utovara, istovara i dopreme građevinskog materijala, drva, uglja i drugo,
- 10) Oštećivanje opreme (ograde, uređaja za rekreaciju, česmi i fontana, korpa za otpad, javne rasvjete, parkovskih klupa i drugih uređaja i opreme) te njihovo prljanje i oštećivanje na bilo koji način,
- 11) Ispuštanje otpadnih voda, kiselina, ulja i fekalija na javne zelene površine,
- 12) Vožnja bicikлом, motocikлом, automobilom, ili teretnim motornim vozilom, osim ako se ta vozila kreću u svrhu održavanja javne zelene površine,
- 13) Zaustavljanje ili parkiranje vozila na javnoj zelenoj površini,
- 14) Loženje vatre i potpaljivanje stabala,
- 15) Rezanje, odnosno prekidanje korijena stabla,
- 16) Gaženje, ležanje i hodanje po travnjacima,
- 17) Pranje, čišćenje i opravka vozila na javnim zelenim površinama,
- 18) Istovar i skladištenje raznog materijala, ogrjevnog drveta, uglja, otpadnog drveta, željeza, lima i slično na javnim zelenim površinama,
- 19) Bacanje otpadaka u bazene i fontane,
- 20) Hvatanje i uznemiravanje ptica i ostalih životinja, kao i skidanje i oštećivanje gnijezda i upotreba zračne puške,
- 21) Upotreba u druge namjene površina namijenjenih za dječju igru i korištenje sprava za igru od strane odraslih osoba, kao i upotreba ovih sprava suprotno njihovoj namjeni i

22) Ležanje i spavanje na parkovskim klupama i svako drugo nenamjensko korištenje i oštećivanje opreme.

Član 146.

Lice koje svojim štetnim radnjama učini štetu na zelenim površinama, obavezno je nadoknaditi pričinjenu štetu.

Stvarna šteta utvrđuje se prema hortikulturnoj vrijednosti pojedine biljke ili oštećenog objekta ili površine, na osnovu procjene visine štete koju je izvršilo nadležno javno komunalno preduzeće kome je povjerenovo održavanje zelenih površina, a u skladu sa cjenovnikom nadležnog javnog komunalnog preduzeća.

U slučaju da lice koje je pričinilo štetu odbije da istu nadoknadi, šteta će se naplatiti u odgovarajućem sudskom postupku.

7. SKUPLJANJE, ODVOZ I POSTUPANJE SA SAKUPLJENIM KOMUNALNIM OTPADOM

7.1. Vrste komunalnog otpada

Član 147.

Komunalnim otpadom smatraju se sve otpadne materije koje nastaju kao posljedica životnih aktivnosti i to:

- otpad na javnim površinama;
- kućni otpad;
- krupni otpad.

Član 148.

Otpadom na javnim površinama smatraju se svi otpaci koji nastaju na tim površinama.

Sakupljanje i odvoz otpada s javnih površina vrši se redovno u skladu s programom čišćenja i održavanja javnih površina, a vanredno po nalogu komunalnog inspektora.

Član 149.

Kućnim otpadom u smislu ovog zakona smatraju se čvrsti otpaci koji nastaju u stanovima, zajedničkim prostorijama stambenih objekata, poslovnim prostorijama, dvorištima, a koji se po svojoj veličini mogu odlagati u posude za otpad.

Kućnim otpadom ne smatraju se: zemlja, otpaci i ostaci građevinskog materijala, kao i drugi krupni otpaci koji nastaju u procesu industrijske, zanatske, građevinske, poljoprivredne ili druge proizvodnje.

Član 150.

Krupnim otpadom u smislu ove Odluke smatraju se čvrsti otpaci koji nastaju u stanovima, poslovnim prostorijama i slično, a koji se po svojoj veličini, količini ili postanku ne smatraju kućnim otpadom u smislu prethodnog člana, a naročito: kućanski aparati, namještaj, sanitarni uređaji, olupine vozila i njihovi dijelovi i slično.

Krupni otpad se odvozi u dane koje odredi davalac usluge odvoza otpada, ili se lično odvozi na deponiju, uz plaćanje posebne naknade.

Član 151.

Na području općine Gračanica organizuje se odvoz kućnog i krupnog otpada.

Za odvoz kućnog i krupnog otpada odgovorno je Javno preduzeće "Komus" d.o.o. Gračanica ili drugo pravno ili fizičko lice kome se povjeri obavljanje ove djelatnosti.

Član 152.

Svi vlasnici, odnosno korisnici stambenih i poslovnih prostora, kao i privremeno zauzetih javnih površina, dužni su se uključiti u prikupljanje i odvoz otpada o čemu sa davaocem usluge sklapaju poseban ugovor.

Član 153.

Naknadu za odvoz kućnog i krupnog otpada određuje davalac komunalne sluge uz prethodnu saglasnost Općinskog vijeća.

7.2. Sakupljanje i odvoz kućnog otpada

Član 154.

Kućni otpad, po pravilu, razvrstava se na otpad koje se sastoji od otpadaka koji se mogu korisno upotrijebiti (papir, staklo, željezo, aluminij i slično) i ostali kućni otpad.

Otpaci koji se mogu korisno upotrijebiti odlažu se po pravilu u posebne posude.

Mjesta za postavljanje posuda iz prethodnog stava određuje davalac komunalne usluge uz saglasnost nadležne općinske službe.

Posude za posebne vrste korisnog otpada se posebno označavaju s jasno vidljivom oznakom za koju vrstu korisnog otpada su namijenjeni.

Član 155.

Kućni otpad se odlaže u posude za otpad (standardne kante za otpad, kontejnere, hajfišere i vreće za otpad).

Član 156.

Posude za otpad za javne površine nabavlja i održava Općina Gračanica.

Poslovni prostori i stambeni objekti moraju imati sopstvene posude za otpad.

Posude za otpad za novoizgrađene objekte nabavlja investitor, odnosno korisnik.

Posude za odlaganje otpada u kolektivnim stambenim objektima nabavljaju stanari zgrade.

Vlasnici - korisnici posuda za otpad dužni su iste održavati u urednom i čistom stanju, te redovno vršiti njihovu dezinfekciju.

Davalac komunalne usluge je dužan redovno vršiti pranje i dezinfekciju kontejnera i drugih posuda postavljenih na javnim površinama.

Član 157.

Mjesto za smještaj, kao i tip, posuda za otpad na javnim površinama određuje nadležna služba uz saradnju sa davaocem komunalne usluge i komunalnim inspektorom.

Mjesto za posude za otpad ne može se određivati na zajedničkom stepeništu i na ulazima u zgrade.

Član 158.

Mjesto na javnim površinama, na kome se drže posude za otpad i prostor oko njih, vršilac usluga odvoza otpada mora održavati u čistom i urednom stanju.

Član 159.

Korisnici usluga odvoza otpada dužni su sakupljeno otpad pažljivo odlagati u posude za otpad tako da se ono ne rasipa na okolni prostor. Posude za kućno otpad moraju biti zatvorene.

Zabranjeno je oštećivati posude za kućno otpad, ulijevati u njih tekućine, bacati žar i vrući pepeo, bacati ostatke životinja, građevinski otpad, glomaznu kartonsku ambalažu, dijelove kućnog namještaja i slično.

Član 160.

Posude za otpad pripremljene za odvoz moraju biti na vidnom i dostupnom mjestu.

Raspored i termin odvoženja otpada utvrđuje davalac komunalne usluge, s tim što se najmanje jedanput sedmično mora odvoziti kućno otpad sabirnim vozilom na način koji zadovoljava higijensko-zdravstvene propise.

Općinski načelnik može odrediti da se na pojedinim dijelovima otpad odvozi dva ili više puta sedmično, a prema programu odvoženja otpada.

Vanredni odvoz otpada vrši se po zahtjevima korisnika uz naknadu vanrednog odvoza.

Član 161.

Ako specijalno sabirno vozilo ne može proći određenim ulicama, odredit će se mjesto, način i uslovi prikupljanja otpada za te ulice.

U slučaju iz prethodnog stava korisnici stambenih i poslovnih prostorija dužni su da posude za otpad iznesu do mjesta određenog za prikupljanje otpada.

Član 162.

Radnici koji odvoze kućno otpad dužni su pažljivo rukovati s posudama za otpad, tako da se ne rasipa, kao i da posude za otpad ne oštećuju.

Rasuto otpad oko posude dužni su pokupiti i površinu pomesti.

Nakon pražnjenja posude za otpad radnici koji obavljaju taj posao dužni su posude za otpad vratiti na mjesto gdje se nalazila i zatvoriti poklopac na posudi.

Član 163.

Zabranjeno je svako spaljivanje, prebiranje i prekopavanje po otpadu.

7.3. Krupni otpad

Član 164.

Krupni otpad se odvozi prema posebnom planu.

Davalac komunalne usluge odvoza otpada dužan je dva puta godišnje (u mjesecu aprilu i oktobru) prikupljati i odvoziti dijelove i komade starog namještaja i pokućstva iz stambenih objekata.

O vremenu i načinu prikupljanja i odvoza dužni su obavijestiti građane putem lokalnih sredstava javnog informisanja i pismenih obavještenja.

Korisnici odvoza kućnog otpada dužni su krupni otpad odložiti na mjestima i u vrijeme označeno u obavještenju o odvozu krupnog otpada.

Član 165.

Davalac komunalnih usluga odvoza otpada dužan je organizovati i odvoz većih količina šljake, šuta, građevinskog otpada i sličnog materijala, po zahtjevu i o trošku vlasnika, odnosno izvođača radova.

Zabranjeno je odlaganje krupnog otpada u posude za otpad i na mjesta koja nisu za to određena.

7.4. Postupanje sa sakupljenim otpadom

Član 166.

Deponovanje kućnog otpada i otpadnih materija vrši se na javnu deponiju, čija se lokacija određuje urbanističko-planskom dokumentacijom ili rješenjem nadležne općinske službe.

Član 167.

Javna deponija mora biti ograđena, imati zaštitni pojas i pristupni put, te izgrađene objekte sa uređajima za pranje i dezinfekciju vozila i sanitarnim uređajima za zaposlene radnike.

Član 168.

Javnom deponijom upravlja davalac komunalne usluge i odgovoran je za njeno uređanje, održavanje i pravilno deponovanje otpada i otpadaka.

Član 169.

Od otpadaka s javnih površina, kućnog otpada, kao i drugog otpada, po pravilu se odvaja korisni otpad, a zatim se odlaže na javnu deponiju radi daljeg tretmana.

Za potrebe sanitarnog zatrpanjavanja na deponiju se odlažu određene količina zemlje.

Član 170.

Na deponiji nije dozvoljeno zadržavanje bez odobrenja službenog lica.

Zabranjeno je neovlašteno prebirati ili razgrtati otpad i otpad i odvoziti s deponije.

Na deponiju se ne smiju dovoditi niti puštati domaće životinje, niti se smiju odlagati uginule životinje.

Član 171.

Preduzeća - proizvođači otpada za koji nije određen način uništavanja, odnosno uklanjanja na javnoj deponiji, dužni su sami da ga uništavaju, odnosno uklanjaju na način kojim se ne zagađuje okolina.

7.5. Odlaganje komunalnog otpada

Član 172.

Poslovi odlaganja komunalnog otpada, te obradivanje i trajno odlaganje komunalnog otpada na sanitarnu deponiju, otvaranje, saniranje i zatvaranje deponije vršit će nadležno Javno preduzeće "Komus" d.o.o. Gračanica ili neko drugo pravno ili fizičko lice kome je komunalna djelatnost data na obavljanje.

8. UKLANJANJE SNIJEGA I LEDA

Član 173.

Snijeg i led uklanjaju se s javnih površina, kao i krovova zgrada uz javne površine.

Snijeg s javnih površina počinje se uklanjati kad dostigne visinu od 5 centimetara, a ako pada neprekidno mora se uklanjati više puta.

Led s javnih površina uklanja se čim nastane.

Snijeg i led s krovova zgrada uklanjaju se kad postoji opasnost da se odrone i ugroze bezbjednost prolaznika i zgrada.

Član 174.

Uklanjanje snijega i leda s javnih površina određuje se Programom zimske službe, koji na prijedlog nadležne općinske službe, donosi Općinski načelnik.

Davalac komunalne usluge, odnosno pravno lice kome je povjeren obavljanje poslova zimske službe, dužno je redovno obavještavati načelnika o stanju javnih površina, dok postoje nepogodni vremenski uslovi.

Član 175.

Za uklanjanje snijega i leda s javnih površina (ulica, puteva i trotoara), kao i stepeništa i staza u parkovima, odgovorno je pravno lice kome je povjeren vršenje date komunalne djelatnosti.

Za uklanjanje snijega i leda s krovova poslovnih zgrada odgovoran je vlasnik, odnosno preduzeće koje koristi te poslovne prostore.

Za uklanjanje snijega i leda s krovova stambenih zgrada odgovorni su vlasnici ili korisnici zgrada.

Za uklanjanje snijega i leda s parkirališta, tržnica, sportskih objekata, autobuskih stajališta, benzinskih pumpi i sličnih prostora, odgovorno je pravno ili fizičko lice koje upravlja tim površinama ili se njima koristi.

Za uklanjanje snijega i leda s trotoara uz zgrade odgovorni su vlasnici, odnosno korisnici stanova.

Za uklanjanje snijega i leda s trotoara ispred poslovnih prostora odgovorni su vlasnici, odnosno korisnici tih prostora.

Za uklanjanje snijega i leda sa taksi stajališta odgovorno je udruženje taksista.

Član 176.

Javne saobraćajne površine mogu se radi sprečavanja nastanka leda posipati odgovarajućim materijalom koji ne oštećuje završni sloj saobraćajne površine.

Kolovozi koji imaju javnu kanalizaciju, odnosno koji su popločani, izgrađeni od asfalta, betona ili kocke, ne smiju se posipati materijalom granulacije prečnika većeg od 8 milimetara.

Javne saobraćajne površine uzdrvorede ne smiju se posipati sredstvima koja mogu ugroziti drvored.

Član 177.

Zabranjeno je:

- Iznošenje i gomilanje snijega iz dvorišta, bašta i sl. na ulice i trotoare;
- Bacanje snijega ispred zgrada na saobraćajnicu;
- Zatvaranje snijegom i ledom slivnika i šahtova;
- Deponovanje snijega i leda u parkove i zelene površine,

- Sankanje i klizanje na javnim saobraćajnim površinama i na zaledenim vodenim površinama.

Član 178.

Pri uklanjanju snijega i leda ne smiju se oštećivati površine s kojih se vrši uklanjanje, niti objekti i nasadi na tim površinama.

9. SANITARNO-KOMUNALNO UREĐENJE NASELJA

9.1. Čišćenje septičkih jama

Član 179.

U naseljenim mjestima na području općine Gračanica koje imaju javnu kanalizacijsku mrežu, svi nužnici kao i svi odvodi otpadnih voda moraju biti priključeni na tu mrežu.

Ukoliko zbog konfiguracije terena ili drugih razloga nije moguće izvršiti priključak nužnika na kanalizacijsku mrežu, odnosno u naseljenim mjestima u kojima ne postoji kanalizacijska mreža, nužnici se moraju priključiti na septičke jame.

Septičke jame moraju biti izgrađene po svim propisanim sanitarno-higijenskim uslovima i moraju se redovno održavati.

Septičke jame ne smiju imati nikakve prelive, kojima bi se sadržaj izlijevao na okolnu površinu ili u vodotok.

Član 180.

Čišćenje septičkih jama obavlja nadležno javno komunalno preduzeće, odnosno pravno i fizičko lice ili građanin, u skladu sa sanitarno-tehničkim uslovima, a na zahtjev i o trošku vlasnika septičke jame.

Čišćenje (pražnjenje) septičkih jama vrši se odmah po njenom punjenju, a najmanje jednom godišnje.

Član 181.

Odvoz fekalija vrši se specijalnim motornim vozilima iz kojih se fekalije ne mogu prospipati.

Fekalije se istresaju na posebno određene lokacije ili u uređaj za prečišćavanje otpadnih voda.

Član 182.

Visinu naknade za pražnjenje septičkih jama i odvoz fekalija utvrđuje davalac komunalne usluge.

Član 183.

Zabranjuje se gradnja i postavljanje poljskih nužnika.

Izuzetno kod gradnje porodične stambene zgrade, dok traje gradnja može se privremeno graditi poljski nužnik uz uskov da je od susjednog objekta udaljen najmanje 5 m.

9.2. Držanje životinja

Član 184.

Na užem području grada zabranjeno je držanje krupne i sitne stoke.

Pod užim područjem grada smatra se područje koje se nalazi u granicama Regulacionog plana Centar odnosno u I i II građevinskoj zoni po Odluci o građevinskom zemljишtu.

Izuzetno od prethodnog stava dozvoljeno je držanje pasa, mačaka, ptica i drugih ukrasnih životinja ukoliko se njihovim držanjem ne ugrožavaju susjedni korisnici stambenih objekata i ukoliko nisu ugroženi higijensko-sanitarni uslovi.

Član 185.

U ostalim dijelovima držanje životinja je dozvoljeno pod sljedećim uslovima:

- 1) Da postoji prostrano dvorište odvojeno od ulice.
- 2) Ako u dvorištu postoji izgrađen objekat za držanje životinja (štala, kokošnjac, svinjac, tor i sl.) s odvodnim kanalom koji mora biti spojen na kanalizaciju ili izgrađenu osočnu jamu i đubrenku od vodonepropusnog materijala.
- 3) Ako su objekti za držanje životinja udaljeni od zgrade za stanovanje 15 m, a nisu u zaštitnom pojasu vodnih objekata i vodotoka, osim objekata koji su izgrađeni prije početka primjene ove Odluke.

Član 186.

Psi se moraju držati u kućicama udaljenim najmanje 3 metra od stambenih zgrada i ulica, i u zatvorenom prostoru.

Zabranjeno je puštanje pasa da se slobodno kreću.

Životinje koje se slobodno i bez pratrne kreću smatraju se napuštenim životinjama.

Član 187.

Držanje ukrasnih životinja i ptica (kućni ljubimci) u stambenim i poslovnim objektima dozvoljeno je pod uslovom da se ne remeti javni red i mir i ako to nije u suprotnosti sa higijensko-sanitarnim propisima.

Član 188.

U vangradskim urbanim područjima općine Gračanica dozvoljeno je držanje domaćih životinja, u objektima koji ispunjavaju uvjete izgradnje gospodarskih objekata na urbanim područjima.

Član 189.

Hvatanje i dalje postupanje sa napuštenim psima, mačkama i drugim životinjama vrši se u skladu sa Zakonom o zaštiti i dobrobiti životinja i povjerava se nadležnom javnom preduzeću.

Eutanazirane i pregažene životinje, uklanjuju se sa javnih površina specijalnim vozilom i pokopavaju na groblju za životinje koje odredi općinska služba nadležna za prostorno uređenje.

Uklanjanje životinja iz prethodnog stava vrši Javno preduzeće "Komus" d.o.o. Gračanica u saradnji sa Javnim preduzećem "Veterinarska stanica" d.o.o. Gračanica.

9.3. Dezinsekcija i deratizacije i održavanje vodotokova

Član 190.

U svrhu zaštite zdravlja građana i stvaranja uslova za svakodnevni normalni život tokom godine obavlja se obavezno dva puta sistematska dezinsekcija, dok se sistematska deratizacija javnih površina i kanalizacijskog sistema obavlja jednom godišnje, uz njeno obavezno održavanje tokom cijele godine.

Član 191.

Pod pojmom sistematske dezinsekcije podrazumijeva se prskanje ili zamagljivanje odgovarajućim sredstvima u cilju uništavanja komaraca, muha i drugih insekata.

Pod pojmom sistematske deratizacije podrazumijeva se postavljanje odgovarajućih mamaca za uništavanje miševa, pacova i drugih glodara, te prikupljanje i odstranjivanje uginulih životinja.

Član 192.

Obim, način, vrijeme izvođenja i ostali uslovi obavezne sistematske dezinsekcije i deratizacije utvrđuju se operativnim planom, koji donosi Općinski načelnik po prijedlogu nadležne općinske službe.

Za ostale otvorene prostore troškove obavezne sistematske dezinsekcije i deratizacije snose korisnici tih prostora.

Javna ustanova ili pravno lice kome su povjereni poslovi dezinsekcije i deratizacije dužna su prije početka izvođenja radova obavijestiti građane putem sredstava javnog informiranja o početku i završetku tih radova.

Član 193.

Obaveznu sistematsku dezinsekciju i deratizaciju u stambenim zgradama i poslovnim zgradama i prostorijama vrše vlasnici zgrada odnosno preduzeća kojima je povjeren održavanje zgrade, o trošku vlasnika odnosno korisnika zgrade, a putem javne ustanove ili druge pravne osobe kojoj su povjereni poslovi dezinsekcije i deratizacije.

Član 194.

U svrhu zaštite vodotoka na području općine vrši se čišćenje korita rijeka i potoka, kao i uklanjanje korova i drugog samoniklog rastinja sa obala i obalnog pojasa.

Obim, način, vrijeme izvođenja i ostali uslovi sistematskog čišćenja korita rijeka i potoka i uništavanja korova na obalamu i obalnom pojusu utvrđuju se operativnim planom, koji donosi Općinski načelnik po prijedlogu općinske službe nadležne za prostorno uređenje.

10. UKLANJANJE PROTUPRAVNO POSTAVLJENIH PREDMETA I NAPUŠTENIH VOZILA

Član 195.

Svi protupravno postavljeni predmeti i uređaji na objektima i javnim površinama (kiosci, pokretni uređaji, naprave, štandovi, tende, prikolice, vozila, reklamni panoci, natpisi firmi, obavještenja, putokazi, stubići, posude za cvijeće, građevinski materijal, ogrjev, posebni objekti na putu radi smanjenja brzine kretanja vozila i slični predmeti i uređaji) moraju se ukloniti po nalogu nadležne općinske inspekcije.

Rješenje o uklanjanju sa rokom uklanjanja koji ne može biti kraći od tri niti duži od osam dana, donosi nadležna općinska inspekcija. Ako korisnik, odnosno vlasnik protupravno postavljenog predmeta sam ne ukloni predmet, predmet će se ukloniti putem nadležnog javnog komunalnog preduzeća o trošku vlasnika odnosno korisnika, uključujući i troškove premještanja i skladištenja (čuvanja), te ukoliko je došlo do oštećenja javne površine uključuju se i troškovi dovođenja javne površine u prvobitno stanje.

Uklonjene predmete vlasnici su dužni preuzeti u roku od 30 dana uz namirenje nastalih troškova, a u suprotnom uklonjeni predmeti će se prodati na javnoj licitaciji radi podmirenja troškova.

Član 196.

Napuštena, neregistrirana, havarisana i tehnički neispravna vozila i njihovi dijelovi, ostavljeni na javnim površinama duže od 15 dana ukloniti će se o trošku vlasnika i deponirati na za to određeno mjesto, po nalogu komunalnog inspektora, a putem nadležnog javnog komunalnog preduzeća.

Napuštenim vozilom u smislu prethodnog stava smatra se vozilo za koje je očigledno da se ne može koristiti.

Ukoliko je vlasnik vozila nepoznat komunalni inspektor će prije izdavanja naloga za uklanjanje vozila u sredstvima javnog informiranja pozvati vlasnika da u roku od 7 dana ukloni vozilo sa javne površine uz upozorenje da će u protivnom vozilo biti uklonjeno putem nadležnog javnog komunalnog preduzeća.

Akontaciju troškova uklanjanja snosi općinska služba nadležna za prostorno Uređenje. Vlasnik je dužan preuzeti svoje vozilo u roku od 15 dana od dana uklanjanja uz namirenje svih nastalih troškova (troškovi uklanjanja, troškovi objavljivanja javnog oglasa, troškovi ležarine i slično).

U protivnom, nakon isteka roka iz prethodnog stava, vozilo se prodaje u sekundarne sirovine radi namirenja nastalih troškova premještanja i skladištenja i troškova prodaje. Prihod ostvaren prodajom ovih vozila uplaćuje se u budžet općine Gračanica.

11. MJERE ZA PROVOĐENJE KOMUNALNOG REDA

Član 197.

Nadzor nad provođenjem komunalnog reda propisanog ovom Odlukom obavlja nadležna općinska služba, a ispeksijski nadzor vrši komunalna i druga inspekcija i komunalni redari.

Poslove komunalne inspekcije obavljaju komunalni inspektori, a poslove komunalno-ekološke kontrole obavljaju komunalni redari.

Komunalni redari pri obavljanju poslova moraju imati posebnu odjeću, posebnu oznaku na odjeći i posebne službene iskaznice.

Službene iskaznice komunalnim inspektorima i komunalnim redarima izdaje Općinski načelnik.

Član 198.

U vršenju ispeksijskog nadzora komunalni inspektor ovlašten je da:

- nadzire primjenu ove odluke,
- naloži obustavljanje radova ako pregledom utvrdi da se oni ne obavljaju u skladu sa odredbama ove odluke, ili da se one obavljaju potpuno ili pravilno,
- zabranjuje obavljanje radova koji se izvode bez odobrenja nadležne općinske službe ili protivno tom odobrenju, odnosno suprotno odredbama ove odluke,
- zabranjuje upotrebu neispravnog komunalnog objekta, uređaja ili naprave dok se ne uklone nedostaci,
- naredi da se utvrđeni nedostaci i nepravilnosti otklone na način i u roku kako je određeno zakonom, ovom Odlukom i drugim propisima donesenim na osnovu zakona.
- nalaže uklanjanje predmeta, objekata i uređaja koji su postavljeni bez odobrenja, suprotno odobrenju, odnosno suprotno odredbama ove odluke, te ukoliko se ti predmeti, objekti i uređaji ne uklone na predviđeni način i u predviđenom roku, izdaje nalog nadležnom javnom komunalnom preduzeću za njihovo uklanjanje,

- nalaže nadležnom javnom komunalnom preduzeću da, u saradnji sa Policijskom upravom Gračanica, izvrši uklanjanje napuštenih, neregistriranih, havarisanih, tehnički neispravnih i nepropisno parkiranih vozila sa javne površine,
- izdaje prekršajni nalog,
- na obavijest koju dostavi nadležno javno komunalno preduzeće o pričinjenoj šteti na javnim zelenim površinama pokrene prekršajni postupak,
- podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka za radnje koje imaju obilježje prekršaja utvrđenih ovom Odlukom,
- dostavlja nadležnom tužiteljstvu podatke za pokretanje kaznenog postupka
- preduzima i druge mjere u skladu sa Zakonom i ovom Odlukom.

Komunalni inspektorji ovlašteni su da donose pismene i usmene naloge u obliku rješenja i zaključaka za provođenje radnji navedenih u prethodnom stavu.

Član 199.

U vršenju komunalnog nadzora komunalni redar dužan je i ovlašten da:

- prikuplja i obrađuje određene podatke za utvrđivanje činjeničnog stanja na terenu (o čemu sačinjava zapisnik, službenu zabilješku, fotodokumentaciju, uzima predmete sa javne površine i dr. koji mogu poslužiti kao dokaz) za daljnji postupak vođenja inspekcijskog nadzora i izricanje prekršajnih nalogi,
- obavlja poslove kontrole provođenja komunalnog reda iz općinske Odluke o komunalnom redu i drugih općinskih propisa iz komunalne oblasti i pomaže komunalnom inspektoru u vršenju komunalnog inspekcijskog nadzora,
- upozorava pismeno ili usmeno pravna i fizička lica na ponašanje u skladu sa propisima i uputama komunalnih inspektora ,
- prisustvuje i pomaže izvršenju rješenja komunalnih inspektora,
- obavljaju i druge poslove po nalogu glavnog inspektora i komunalnih inspektora.

Član 200.

Komunalni inspektor i komunalni redari u obavljanju svojih poslova, dužni su se pridržavati zakona, ove odluke i drugih propisa.

Komunalni inspektor i komunalni redari obavljaju poslove nadzora samostalno u ime Općine, postupaju i donose akte u okviru dužnosti i ovlaštenja utvrđenih ovom Odlukom i drugim propisima.

Preduzimanje mjera za provođenje komunalnog reda smatra se hitnim i od posebnog je interesa za Općinu Gračanica.

Član 201.

Pravne i fizičke osobe su dužne komunalnom inspektoru i komunalnom redaru omogućiti nesmetano obavljanje nadzora, a posebno pristup do prostorija, objekata, zemljišta i uređaja i naprava, zatim dati lične podatke, kao i pružiti druga potrebna obavještenja.

Član 202.

Ako komunalni inspektor i komunalni redari u svom radu naiđu na otpor, zatražit će pomoći od nadležne Policijske uprave.

Član 203.

Protiv upravnog akta komunalnog inspektora, kada postupa po kantonalnim propisima, u drugom stepenu rješava Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice TK.

Protiv upravnog akta komunalnog inspektora, kada postupa po ovoj Odluci i drugim općinskim propisima, rješava drugostepena komisija Općine.

Žalba izjavljena na rješenje komunalnog inspektora ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 204.

Ako izvršilac prekršaja ne postupi po rješenju komunalnog inspektora istu radnju (uklanjanje, čišćenje, popravka, zamjena i sl.) izvršit će komunalni inspektor putem nadležnog javnog preduzeća, a o trošku i na rizik izvršioca prekršaja.

12. NAKNADA ŠTETE

Član 205.

Svu štetu učinjenu na javnoj površini i objektima i uređajima koji čine njen sastavni dio ili se nalaze na njoj, izvršilac je dužan popraviti povratom u pređašnje stanje ili ako to nije moguće dužan je nadoknaditi štetu.

Ukoliko izvršilac štete ne plati naknadu za učinjenu štetu, šteta će se naplatiti u odgovarajućem sudskom postupku.

Član 206.

Naknada štete može biti stvarna (prema procjeni koju utvrdi nadležno javno komunalno preduzeće, odnosno pravno lice kome je povjereno vršenje pojedinih komunalnih usluga) i paušalna.

Član 207.

Paušalna naknada štete naplaćuje se u slučaju manje štete ili ako se šteta ne bi mogla sa sigurnošću utvrditi, ili ako bi postupak utvrđivanja štete vremenski duže trajao, a vrijednost štete ne premašuje 300,00 KM prema posebnom cjenovniku nadležnog javnog komunalnog preduzeća.

Član 208.

Stvarna šteta naplaćuje se uvijek ako nastala šteta prelazi iznos od 300,00 KM i ako je za uklanjanje štete potrebno angažiranje trećih osoba.

Član 209.

U postupku uklanjanja bespravno postavljenih predmeta na javnoj površini pored stvarnih troškova premještanja i čuvanja, može se naplatiti paušalni iznos troškova i to:

- 70,00 KM za premještanje i
- 10,00 KM dnevno po kvadratnom metru zauzete javne površine za uskladištenje.

13. KAZNENE ODREDBE

Član 210.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se davalac komunalne usluge, a odgovorno lice davaoca usluge novčanom kaznom u iznosu 100,00 do 500,00 KM, kako slijedi:

- 1) ako ne postupi u skladu sa članom 68.
- 2) ako ne postupi u skladu sa članom 83. stav1.
- 3) ako ne postupi u skladu sa članom 108. stav 2.
- 4) ako ne postupi u skladu sa članom 109. stav 2.

- 5) ako ne postupi u skladu sa članom 110. stav 5.
- 6) ako ne postupi u skladu sa članom 111.
- 7) ako ne postupi u skladu sa članom 113. stav 1.
- 8) ako ne postupi u skladu sa članom 115. stav 1.
- 9) ako postupa suprotno odredbama člana 128.
- 10) ako ne postupi u skladu sa članom 131. stav 1.
- 11) ako ne održava javne zelene površine na način utvrđen članovima 132., 133. i 134.
- 12) ako postupa suprotno odredbama člana 156. stav 6.
- 13) ako postupa suprotno odredbama člana 158.
- 14) ako postupa suprotno odredbama člana 162. stav 3.
- 15) ako postupa suprotno odredbama člana 164. stav 3.
- 16) ako postupa suprotno odredbama člana 165. stav 1.
- 17) ako ne postupi u skladu sa članom 167. i 168.
- 18) ako ne postupi u skladu sa članom 173. i 174.
- 19) ako namjerno ošteti javnu površinu, član 178.
- 20) ako ne postupi u skladu sa članom 192. stav 3.

Član 212.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se pravno lice, a u iznosu 100,00 KM do 500,00 KM odgovorno lice u pravnom licu za radnje koje imaju obilježja prekršaja kako slijedi:

- 1) ako ne održava u urednom i čistom stanju vanjske dijelove zgrada (član 4.);
- 2) ako preduzimaju radove na održavanju i uređenju fasada suprotno članu 5. i 6.
- 3) ako istresa kuhinjske krpe, tepihe, baca otpad, prosipa vodu ili na bilo koji drugi način prlja objekte i javne površine, (član 7.)
- 4) ako postavlja i održava ograde suprotno članovima 8., 9. i 10.
- 5) ako postave ogradu uz javnu površinu protivno Odluci (član 8. stav 1.)
- 6) ako vrtove, voćnjake i druge slične površine ispred zgrada (ogradiene i neograđene) te ograde, kao i neizgrađena zemljišta uz javne površine ne drže urednim (član 11.)
- 7) ako na javnoj površini neovlašteno postave reklame, reklamne ploče ili panoe, izloge, jarbole, transparente i slično (član 13.)
- 8) ako predmete i uređeje iz člana 13. stav 1. ne drži u ispravnom stanju (član 13. stav 3.)
- 9) ako postavljaju plakate, oglase i slične objave izvan određenih mjesta (član 15. i 16.)
- 10) ako postupi suprotno odredbi člana 16. stav 1.
- 11) ako postavi reklamni natpis odnosno firmu suprotno članu 16., 17., 18. i 19.
- 12) ako ne ukloni natpise u roku od 15 dana od dana prestanka obavljanja djelatnosti odnosno promjene adrese (član 20.)
- 13) ako ne održavaju u čistom i urednom stanju plakate, reklame, natpise, reklamne ploče i slično (član 17. i 18.)
- 14) ako ne istakne državnu zastavu na praznik koji se obilježava (član 32.)
- 15) ako istakne prljavu, pocijepanu, izgužvanu, izbljedjelu zastavu, kao i zastave nepropisnog oblika i dimenzija (član 33.)
- 16) ako postavljene spomenike, spomen ploče, skulpture i slično prljaju, uništavaju ili na drugi način ošteteju (član 35. stav 1.)
- 17) ako ošteteju i uništavaju rasvjetne stubove, rasvjetna tijela, kao i ako lijepi i postavlja oglase, obavještenja, reklame i slično na njih (član 37)
- 18) ako ne održavaju u ispravnom stanju povjerene rekreacione i javne površine, sportska i dječja igrališta, i druge javne sportske objekte (član 41.)
- 19) ako klupe i nasade ispred i autobusne stanice, odnosno otvorenih čekaonica ne održava u čistom i urednom stanju (član 58)
- 20) ako stanice javnog gradskog prijevoza ne održavaju u urednom i ispravnom stanju (član 59)

- 21) ako izlažu i prodaju robu izvan prostora pijace (član 67)
- 22) ako bez odobrenja koriste javnu površinu za utovar smještaj i istovar građevinskog materijala ili za postavljanje skela, odnosno pri izvođenju radova , a dio javne površine ne ograde odgovarajućom i urednom ogradom ili ako ne zaštite stabla (član 44.)
- 23) ako prilikom izvodenja radova postupa suprotno odredbama članova 44. do 54.
- 24) ako kućne vodovodne instalacije, vodovodni priključak i vodovodne instalacije na njegovom imanju ne održava u funkcionalnom i ispravnom stanju (član 81.)
- 25) ako ne postupa po odredbi člana 83. stav 2.
- 26) ako postupa suprotno odredbi člana 118. stav 3.
- 27) ako postupa suprotno odredbi člana 119. stav 2.
- 28) ako ne postupa u skladu sa članom 126.
- 29) ako postupa suprotno pojedinačnim zabranama iz člana 127.
- 30) ako postupa suprotno odredbama člana 128.
- 31) ako ne postupa u skladu sa članom 129.
- 32) ako postupa suprotno odredbama člana 135. stav 1. i člana 136. stav 1.
- 33) ako ne postupa u skladu sa članom 140. stav 1.
- 34) ako postupa suprotno odredbama člana 143. stav 1.
- 35) ako postupa suprotno odredbama člana 144. stav 1.
- 36) ako postupa suprotno pojedinačnim zabranama iz člana 145.
- 37) ako ne postupa u skladu sa članom 152.
- 38) ako ne postupa u skladu sa članom 155.
- 39) ako ne postupa u skladu sa članom 156. stav 2.
- 40) ako postupa suprotno odredbama člana 157. stav 2.
- 41) ako postupa suprotno odredbama člana 163.
- 42) ako postupa suprotno odredbama člana 164. stav 4.
- 43) ako postupa suprotno odredbama člana 165. stav 2.
- 44) ako postupa suprotno odredbama člana 170.
- 45) ako ne postupa u skladu sa članom 175.
- 46) ako postupa suprotno pojedinačnim zabranama iz člana 177.
- 47) ako ne postupa u skladu sa članom 179.
- 48) ako ne postupa u skladu sa članom 180. stav 2.
- 49) ako izljeva fekalne i druge otpadne voda na okolinu, član 179. stav 4.
- 50) ako postupa suprotno odredbama člana 181. stav 1.
- 51) ako postupa suprotno odredbama člana 183.
- 52) ako postupa suprotno odredbama člana 184. i 185.
- 53) ako postupa suprotno odredbama člana 186.
- 54) ako postupa suprotno odredbama člana 195. i 196.
- 55) ako ne postupi po pismenom rješenju inspektora (član 198 tačka 5.)

Za prekršaje utvrđene u stavu 1. ove odluke kaznit će se i pojedinac koji samostalno obavlja djelatnost ličnim radom (samostalni privrednik, obrtnik) novčanom kaznom od 200,00 do 1.000,00 KM.

Za prekršaje utvrđene u stavu 1. ovog člana kaznit će se i građanin novčanom kaznom od 40,00 do 200,00 KM.

Član 213.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 3.000,00 KM kaznit će se korisnik komunalne usluge, odnosno pravno i fizičko lice (lice koje samostalno obavlja djelatnost), kako slijedi:

- 1) ako ne omugući inspektoru pregled, vrijeđa ili prijeti inspektoru,
- 2) ako ne omugući komunalnom redaru pregled, vrijeđa ili prijeti komunalnom redaru

Nacrt Odluke o komunalnom redu

Za prekršaje utvrđene u stavu 1. ovog člana kaznit će se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 200,00 do 1.000,00 KM.

Za prekršaje utvrđene u stavu 1. ovog člana kaznit će se i građanin novčanom kaznom od 100,00 do 200,00 KM.

14. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 214.

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje važiti dio Odluka o vršenju komunalnih djelatnosti i komunalnom redu, a koji se odnosi na komunalni red ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj: 05/07, 08/09, 12/10 i 02/12).

Nadležna općinska služba je duzna, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ove Odluke, izmijeniti i dopuniti sve općinske akte iz oblasti komunalne djelatnosti u skladu sa odredbama ove Odluke.

Član 215.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku općine Gračanica".

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRAČANICA
OPĆINSKO VIJEĆE

PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA

Nihad Krajinović

Broj: _____

Datum: _____